

LUNDS
UNIVERSITET

Alla barn har rätt till att få vara med sin familj

*En kritisk granskning av svensk migrationspolitisk debatt kring DNA-analys för
asylsökande barns rätt till familjeåterförening i Sverige och hur principen om barnets
bästa efterföljs i asylproceduren*

Gabrielle Göthberg von Troil

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSK 60

Termin: Vårterminen 2014

Handledare: Olof Beckman och Lina Sturfelt

Omfång: Antal ord 14975

HUMAN
RIGHTS
STUDIES
LUND UNIVERSITY

Abstract

The aim of this thesis has been to do a critical review on the Swedish debate concerning the use of DNA-tests to secure the rights of asylum-seeking children to be reunited with their families and if the principle of the best interests of the child is followed. The 18th of January 2012, in a precedent ruling, the Swedish Migration Court of Appeal concluded that DNA-test could be used to prove biological family ties if the identity documents of an individual are deficient. This verdict has facilitated family reunions for many asylum-seeking children in Sweden. The fact remains that not every child enjoys the same right.

Primary sources have been parliamentary bills from three Swedish political parties, one opinion article also from a Swedish political party and one baseline report from NGOs. A children's rights perspective and the principle of the best interests of the child has been used.

An argumentation analysis based on Stephan Toulmin's model has been the method. Neil McCormick's theory of interests, focused on children's rights, together with central concepts has been used as theoretical tools.

The result shows that even if much has improved since the precedent ruling, the fact remains that all asylum-seeking children cannot be reunited with their families through the use of DNA-test. The principle of the best interests of the child cannot be fully met in children's asylum process as well as rights to family reunification as non-biological children are not affected by/eligible for DNA-testing.

Keywords; Children, asylum, human rights, DNA, family reunion, Sweden, children's rights, the best interest of the child,

Abstract

Uppsatsens syfte har varit att kritiskt granska den svenska debatten kring DNA-analys för asylsökande barns rätt till familjeåterförening i Sverige och därmed se ifall principen om *barnets bästa*, definierat i svenska rättsakter, efterföljs.

Genom den vägledande domen från Migrationsöverdomstolen den 18 januari 2012 fastslogs att DNA-analys kan användas för att styrka biologiskt släktskap med föräldrar när identitetshandlingar är bristfälliga. Detta har underlättat familjeåterförening för många familjer men faktum kvarstår att alla barn inte har samma rätt till familjeåterförening. Frågeställningen kring på vilka sätt den rättsliga principen om barnets bästa problematiseras i svensk migrationspolitisk debatt när det kommer till asylsökande barns rätt till familjeåterförening i Sverige via DNA-analys har besvarats.

Primärmaterialet har varit riksdagsmotioner, en debattartikel och en nulägesrapport som skrivits av riksdagspartier och NGO:s. De svenska riksdagspartierna har representerat den höger-vänster politiska skalan. Det primära materialet har avgränsats till att vara publicerat efter den vägledande domen från Migrationsöverdomstolen.

En argumentationsanalys efter Stephen Toulmins argumentationsmodell har utgjort metoden i uppsatsen. Neil McCormicks uppdaterade intresseteori har tillsammans med centrala begrepp använts som teoretiskt verktyg. McCormicks teoretiska aspekt är specifik inriktat på barnrättsperspektivet. Uppsatsens resultat visar på att även om mycket har förbättrats sedan Migrationsöverdomstolens dom kvarstår faktum att alla asylsökande barn inte kan återförenas med sin familj med hjälp av DNA-analys. Icke-biologiska barn berörs inte av DNA-analysen vilket gör att principen om barnets bästa inte kan tillgodoses fullt ut i barns asylprocesser och rätten till familjeåterförening.

Nyckelord; Barn, asyl, mänskliga rättigheter, DNA, familjeåterförening, Sverige, barns rättigheter, principen om barnets bästa,

Förord

Det finns många personer bland mina vänner och min familj som har gjort det möjligt för mig att skriva denna uppsats. Det är dock några personer som jag vill tacka särskilt.

Jag vill tacka mina handledare, Olof Beckman och Lina Sturfelt, för att ha gett mig kloka råd, vägledning och kunskap under resans gång.

Jag vill även tacka min pappa, Sten Göthberg, som alltid funnits där när paniken för att hinna färdigt har spridit sig. Även dina råd och din hjälp har varit av stor betydelse för denna uppsats utveckling.

Framför allt vill jag tacka min fäkttränare, Maestro Orvar Jönsson, som alltid gett mig inspiration och motivation i olika situationer, både i skola och på träning/tävling, att fortsätta kämpa vidare både i medgång som motgång. Du är en stor inspirationskälla!

Stort tack!

Gabrielle Göthberg von Troil

Innehållsförteckning

Förkortningar.....	5
1. Inledning	6
2. Problemformulering, syfte och frågeställning.....	7
3. Material & Metod.....	8
3.1 Avgränsning och problematik kring material	10
3.2 Källkritik.....	12
3.3 Metod	13
4. Teoretiskt perspektiv och centrala begrepp	15
5. Bakgrund.....	18
5.1 Ramöverenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna om en gemensam migrationspolitik.....	19
5.2 Migrationsöverdomstolens vägledande dom 18 januari 2012	21
5.3 Migrationsverkets DNA-test för familjeåterförening	24
5.4 Barns rättigheter och rätten till familjeliv/familjeåterförening enligt internationell rätt	26
5.5 Europeiska Unionens rättsakter	28
5.6 Barns rättigheter och rätten till familj/familjeåterförening enligt svenska rättsakter	29
6. Tidigare forskning	31
7. Undersökning	35
7.1 Sverigedemokraterna och riksdagsmotionen <i>Obligatoriska DNA-tester för asylsökande</i>	36
7.2 Vänsterpartiet och riksdagsmotionen <i>Flykting- och migrationspolitik</i>	38
7.3 Miljöpartiet och riksdagsmotionen <i>Drömmen om Sverige</i>	40
7.4 Kristdemokraternas debattartikel <i>Alla familjer delar inte DNA</i>	41
7.5 Röda Korset, Rädda Barnen, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar & Sociala missionens nulägesrapport 2013 <i>Familjeåterförening – En (o)möjlighet?</i>	43
8. Analys av undersökningen.....	44
9. Diskussion & Slutsats.....	49
Källförteckning.....	53
Rättsliga dokument	53
Internetkällor.....	53
Litteratur.....	55

Förkortningar:

CRC	Convention on the Rights of the Child (FN:s barnkonvention)
EKMR	Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen)
EU	Europeiska Unionen
FB	Föräldrabalken
FN	Förenta Nationerna
ICCPR	International Convention on Civil and Political Rights
MIG	Migrationsöverdomstolens prejudikat
NGO	Non-Governmental Organizations
UDHR	Universal Declaration of Human Rights
UN	United Nations
UNICEF	United Nations Children's Fund
UtlL	Utlänningslagen

1. Inledning

För många i Sverige är det en självklarhet att familjen finns nära oss. Från familjen får vi stöd, glädje, trygghet och kärlek i olika situationer. Att det är en självklarhet att ha familjens närhet gör att vi många gånger glömmer av att detta är en mänsklig rättighet enligt flera internationella rättsakter. Rätten till privat- och familjeliv finns exempelvis stadgat i följande internationella rättsdokument; Universal Declaration of Human Rights (UDHR) artikel 12, International Convention on Civil and Political Rights (ICCPR) artikel 17, barnkonventionen (CRC) artikel 16 och Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (EKMR) artikel 8. Enligt dessa artiklar är det således bekräftat att rätten till familj är en mänsklig rättighet. Men det finns omständigheter då rätten till familj inte är lika självklar. Det finns även omständigheter som gör att rätten till familj istället blir en byråkratisk process, där värsta tänkbara scenario är att leva utan familjen på obestämd tid.

Mellan januari och november 2013 kom, enligt Migrationsverket, cirka 50 000 asylsökande personer till Sverige. Ungefär 15 000 av dem var barn.¹ Att familjen är en trygghet är inget undantag för dessa barn. Barns rättigheter fastslås i barnkonventionen vilket även gör dem till rättighetsbärare. Artikel 3 i barnkonventionen fastslår att barnets bästa ska sättas i främsta rummet i alla situationer där barn är närvarande.

Enligt svensk lagstiftning krävs det att asylsökande har dokumenterad identitet för att kunna återförenas med sin familj i Sverige, oavsett om det handlar om barn eller vuxna. I många av dagens länder existerar bristfälliga institutioner vilket gör det svårt att utfärda dokumenterade identitetshandlingar. Migrationsöverdomstolen fattade den 18 januari 2012 en vägledande dom som kom att förändra utgångsläget för asylsökande familjers rätt till återförening i Sverige. Genom DNA-analyser kan många asylsökande återförenas med sina familjer på svensk mark och därmed skapa ett tryggare liv.

Denna uppsats syfte är att kritiskt granska den svenska debatten kring DNA-analys för asylsökande barns rätt till familjeåterförening i Sverige och därmed se ifall principen kring *barnets bästa*, definierat i svenska rättsakter, efterföljs.

¹ Migrationsverket, statistik mellan januari – november 2013 på antal asylsökande, publicerat 2013-12-01.

2. Problemformulering, syfte och frågeställning

Den 18 januari 2012 fattade den svenska Migrationsöverdomstolen en dom som är vägledande i det avseende att man tillät DNA-analys på ett asylsökande barn och dennes mor för att styrka deras biologiska släktskap. Genom DNA-testet kunde man då bekräfta huruvida barnet var släkt med den personen som hävdade vara barnets far och som var bosatt i Sverige. Barnet som man utförde DNA-analysen på kunde inte tidigare styrka sin identitet då dennes identitetshandlingar ansågs vara bristfälliga. Eftersom barn enligt svensk lag inte får söka asyl själv kunde föräldrarna med bevisat släktskap till barnet föra barnets talan i asylprövningen. Den vägledande domen underlättade även för föräldrar som redan fått asyl i Sverige att få återförenas med sitt barn genom stärkt DNA-analys.²

Migrationsdebatter i svensk politik brukar oftast vara känslig. Debatten kring DNA-analys för att bevisa släktskap utgör inget undantag. Det som gör debatten intressant är att det i grund och botten handlar om asylsökande barns rätt till att återförenas och få vara med sin familj - en mänsklig rättighet. Enligt exempelvis både barnkonventionen, Europakonventionen och UDHR har varje människa rätt till privat- och familjeliv. Det handlar också om hur svenska myndigheter väljer att definiera och se till den rättsliga principen om barnets bästa. Jag kommer därför att kritiskt granska den svenska migrationspolitiska debatten kring asylsökande barns rätt till familjeåterförening genom DNA-analys för att styrka släktskap, med de personer som utger sig vara deras föräldrar, genom ett barnrättsperspektiv. Detta kommer sedan att sättas i samband med ifall principen om barnets bästa, definierat i svenska rättsakter, efterföljs i processen vid familjeåterförening. Definitionen av "barnrättsperspektiv" är i uppsatsen hämtad från Håkan Sandesjö's bok *Barnrättsperspektiv i Asylprocessen* och förklaras som;

"Beslutsfattare och andra tjänstemän samt de som företräder de asylsökande barnen ska ha kunskap och insikt om barns mänskliga rättigheter. De skall också säkerställa att dessa rättigheter synliggörs och tillgodoses i alla beslut och åtgärder som rör barn"³

² Svea Hovrätt, pressmeddelande 2012-01-18 *Dom från Migrationsöverdomstolen; DNA-analys vägs in i mål om permanent uppehållstillstånd* senast besökt 2013-12-06.

³ Sandesjö, Håkan, *Barnrättsperspektiv i Asylprocessen*, Nordstedts Juridik, Stockholm, 2013, sida 9.

Syftet med uppsatsen är att kritiskt granska hur den svenska migrationspolitiska debatten ser ut kring asylsökande barns rätt till familjeåterförening genom DNA-analys för att styrka släktskap med föräldrar. Därmed kan man även se ifall principen kring *barnets bästa*, definierat i svenska rättsakter, efterföljs. Detta kommer att göras genom att besvara följande frågeställning;

- *På vilka sätt problematiseras den rättsliga principen om barnets bästa i svensk migrationspolitisk debatt när det gäller asylsökande barns rätt till familjeåterförening i Sverige via DNA-analys?*

3. Material & Metod

Nedan följer en presentation av mitt primärmaterial som ligger till grund för den kritiska granskningen av debatten kring DNA-analys för asylsökande barns rätt till familjeåterförening i Sverige. Jag vill understryka att ordet "Alliansen" i denna uppsats syftar på den borgerliga koalitionsregeringen med Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet.

Då jag avser att kritiskt granska debatten kring DNA-analys för asylsökande barns rätt till familjeåterförening och på vilket sätt principen om barnets bästa efterföljs har jag valt att granska politiker och NGO:s debattinlägg i frågan. Materialet jag har använt är en nulägesrapport, en debattartikel och tre riksdagsmotioner. Materialet har valts ut efter att de alla har varit inlägg som väckt uppmärksamhet av olika slag. Inläggen är dessutom de inlägg jag funnit bland en mängd material där familjeåterförening på ett specifikt sätt behandlas. Undersökningsmaterialet har hämtats in tack vare databaser på riksdagens och regeringens hemsida, artikelsöksidan Retriever samt genom de nyckelord som återfinns i uppsatsens abstract. Genom denna sökmetod har de inlägg som förekommit oftast kring familjeåterförening tagits fram som material för uppsatsen. Jag är medveten om att det finns fler inlägg i migrationspolitisk debatt som berör familjeåterförening men av utrymmesskäl har inte dessa kunnat tas med. Därför har jag begränsat det till de mest aktiva debattörerna.

NGO:s representeras av Röda Korset som i samarbete med Rädda Barnen, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar och Sociala Missionen skrivit en rapport om familjeåterförening för asylsökande barn. Rapporten *Familjeåterförening –*

En (o)möjlighet? gavs ut 2013 och är en nulägesrapport om hur situationen har ändrats för asylsökande barn i sin rätt till familjeåterförening efter Migrationsöverdomstolens vägledande dom den 18 januari 2012. Rapporten valdes för att visa på hur accepterade, respekterade och etablerade NGOs väljer att agera i DNA-analysdebatten och asylsökande barns rätt till familjeåterförening.

Då NGOs endast har en rådgivande roll anser jag det viktigt att granska debatten utifrån vad de svenska politiska partierna tycker. Det är politiska partier som har den lagstiftande makten att fatta beslut i den svenska riksdagen och utgör därmed viktiga röster i debatten.

Urvalsprincipen av riksdagsmotionerna och debattartikeln har gjorts genom att representera den höger-vänster politiska skalan som finns bland Sveriges riksdagspartier. Som jag kommer att belysa mer i kapitlet *Problematik och avgränsning kring material* har inte Moderaterna med migrationsminister Tobias Billström varit särskilt aktiva i debatten i media. På grund av detta har det varit svårt att se vad Moderaterna, som är det största regeringspartiet, tycker i frågan. Däremot har Kristdemokraterna spelat en aktiv roll i debatten. Jag har därför valt att ta med debattartikeln *Alla familjer delar inte DNA* publicerad 7:e maj 2012, från deras migrationspolitiska talesperson Emma Henriksson. Kristdemokraterna kommer i denna debatt att företräda allianspartierna. Jag är medveten om att allianspartierna skiljer sig på vissa punkter ifrån varandra men att man i stora drag delar tankar och idéer kring migrations- och integrationspolitik då man för ett samarbete som Sveriges nuvarande koalitionsregering.

Eftersom Miljöpartiet är ett mittenparti anser jag det viktigt att även deras åsikter uppmärksammas. Miljöpartiet ingick en ramöverenskommelse med Alliansen om migrationspolitik 2011 men har på egen hand varit mycket aktiv i frågan kring familjeåterförening. Jag har utgått ifrån riksdagsmotionen *Drömmen om Sverige* skriven av Åsa Romson (språkrör för Miljöpartiet) med partikamrater som underlag för deras åsikter.

Bland de socialistiska partierna är det framför allt ett parti som framträder. Vänsterpartiet är ett av de riksdagspartier som har varit mest aktivt i frågan kring DNA-analys och rätten till familjeåterförening. Materialet som representeras av de socialistiska partierna är därför riksdagsmotionen *Flykting- och migrationspolitik*

skrivna av Jonas Sjöstedt, partiledare för Vänsterpartiet med partikamrater, av betydelse.

Likt Moderaterna har Socialdemokraterna inte varit särskilt aktiva i debatten vilket gör det svårt att hitta material för att analysera deras åsikter i frågan. Jag har därför valt att inte ta med dem. Socialdemokraternas inaktivitet i debatten kan bero på att man väntar på ett mer utökat lagförslag om familjeåterförening att debattera i riksdagens kammare eller att det pågår andra debatter kring migration och att man av prioriteringskäl inte valt att debattera DNA-analys och rätten till familjeåterförening.

Vad gäller Sverigedemokraterna, som just nu har en vågmästarroll i riksdagen, har det funnits problem att finna material. Mer om problematiken återfinns i nästa kapitel. Jag anser dock att Sverigedemokraterna har en viktig roll i den svenska migrationspolitiska debatten då de har en vågmästarroll. Eftersom de inte representerar de traditionella höger-vänster blocken av riksdagspartier bedömer jag att det är viktigt att även deras åsikter blir hörda. Detta för att jag vill att de folkvalda partierna, som är aktiva i debatten, ska vara representerade efter block/vågmästarroll. Sverigedemokraterna David Lång och Mikael Johanssons riksdagsmotion *Obligatorisk DNA-test för asylsökande* kommer att representera Sverigedemokraterna i argumentationsanalysen.

Familjeåterförening och asylpolitik har i svensk politisk historia, av naturliga skäl, kommit att hamna i debatten om flykting- och migrationspolitiken. Jag vill därför poängtera att i de riksdagsmotioner jag analyserat för uppsatsens argumentationsanalys har jag valt att endast använda mig av den delen i motionen som berör familjeåterförening och DNA-analys. Detta gäller riksdagsmotionerna av Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

3.1 Avgränsning och problematik kring material

Jag har valt att avgränsa mitt primärmaterial från 18 januari 2012 fram tills idag. Datumet symboliserar dagen då Migrationsöverdomstolen dömde att DNA-analys ska godkännas för att bevisa biologiskt släktskap och styrkt identitet med anhöriga i Sverige när identitetshandlingar är bristfälliga eller inte existerar. Jag har valt datumet som avgränsning då jag är intresserad att kritiskt granska hur debatten har sett ut efter att denna dom vunnit lagakraft och nu fungerar som vägledande. Domen är fortfarande

vägledande och det har inte blivit någon utökad svensk lagstiftning på området. Däremot stadgas det i utlänningslagen att man har rätt till att göra DNA-analys i syfte till familjeåterförening med *biologiska* familjemedlemmar. Detta gäller endast om det finns *frågetecken* kring huruvida släktskapet är ett biologiskt släktskap.⁴

Eftersom domen fungerar som vägledande menar jag att det är intressant att se hur debatten förs kring de lagstiftande och rådgivande aktörerna. Av utrymmesskäl finns det inte plats att granska varje riksdagspolitiskt partis åsikt i frågan. Därför har jag valt de mest aktiva partierna från Alliansen och det röd-gröna blocket (urvalet motiverades tidigare). Då svensk politik i nuläget har ett parti med vågmästarroll (Sverigedemokraterna) som dessutom är känt för sin invandringspolitik anser jag det intressant att se vad de har för åsikt i frågan.

I uppsatsen förekommer det material som är publicerat innan den vägledande domen fattades. Detta material ska ses som bakgrundsmaterial. Materialet är av vikt då jag anser det viktigt att visa vilka utgångspunkter svensk migrationspolitik har.

Anmärkningsvärt och problematiskt under uppsatsens gång har varit att vissa av de politiska partier som jag trodde skulle vara aktiva i debatten inte har visat speciellt mycket aktivitet. Detta gäller framför allt Sverigedemokraterna, Socialdemokraterna och regeringen i form av migrationsministern Tobias Billström. I materialet som behandlades innan primärmaterialet valdes ut finns det direktformulerade frågor från olika samhällsdebattörer (politiker, journalister, NGO:s etc) till migrationsminister Billström. Anmärkningsvärt är att migrationsministern inte skrivit eller svarat på en enda debattartikel sedan 2011, vilket är innan Migrationsöverdomstolens vägledande dom fattades. Billströms svar kring rätten till DNA-analys berörs väldigt kort och otydligt i det senaste uttalandet som gjordes 2011.⁵

Sverigedemokraterna har legat lågt i frågan om DNA-analys för att säkerställa asylsökande barns identitet och släktskap med föräldrar. Sverigedemokraterna nämner i sitt partiprogram att man är öppen för familjeåterförening och anhöriginvandring men anser, enligt sitt budgetförslag 2014, att den måste bli mer kontrollerad och restriktiv.⁶ En annan förklaring till varför

⁴ Utlänningslagen (2005:716) kap13 §15.

⁵ Myndighetsverket, Tobias Billströms skriftliga svar på frågan om familjesplittring vid utvisning, 11 maj 2011, senast besökt 2013-12-03.

⁶ Sverigedemokraternas Budgetförslag inför riksdagsvalet 2014 sida 46, senast besökt 2013-12-03.

Sverigedemokraterna inte haft mer aktivitet i frågan sedan den vägledande domen trädde i kraft kan vara beroende på att de andra politiska riksdagspartierna avböjt Sverigedemokraternas inbjudan att debattera ensamkommande och asylsökande flyktingbarn i riksdagen. Riksdagens talman, Per Westerberg, avslog år 2012 Sverigedemokraternas begäran av debatt kring ensamkommande och asylsökande flyktingbarn med anledning att det redan pågick en migrationsdebatt i riksdagens kammare.⁷

3.2 Källkritik

Mitt primärmaterial utgörs av argumenterande texter av olika slag. Jag är medveten om att debattörerna har tagit ställning i frågan kring familjeåterförening för att påvisa åhörare att deras åsikt är den "rätta". Argumenterande texter av denna innebörd kan därför aldrig spegla en objektiv sida. De tre typer av argumenterande texter skiljer sig lite från varandra i sina syften. NGO:s rapport som lagts fram belyser problematiken kring att alla asylsökande barn inte har samma rätt till familjeåterförening. Rapporten vänder sig främst till tjänstemän och politiker som beslutar i asylprocesser, vilket man även ser av språket som används då det finns ett flertal byråkratiska termer. Dock är rapporten relativt lätt skriven vilket gör att även privatpersoner kan förstå den utan några större problem.

Riksdagsmotionerna å sin sida vänder sig till beslutande politiker. I dessa presenteras förslag som avsändaren hoppas skall bli lag. Detta gör att motionernas språk ibland kan vara byråkratiskt eftersom de skrivs med de specifika uttryck som används i offentlig politisk debatt. Även här vänder sig avsändaren av riksdagsmotionen till övriga riksdagspolitiker för att söka medhåll i sin åsikt innan beslut fattas. Argumenten i motionerna måste vara klara och gärna överensstämma med moderpartiets uppfattning.

Debattartikeln å andra sidan publicerades i Aftonbladet och har därmed nått ut till en större del av den svenska befolkningen än vad de tidigare ovannämnda textgenrerna gjorde. Tanken med att publicera en debattartikel i en tidning som

⁷ Svenska Dagbladet, *Nej till SD:s begäran att debattera flyktingbarn*, publicerad 11 april 2012, senast besökt 2013-12-03.

Aftonbladet är att väcka frågans uppmärksamhet hos svenska folket. En fråga som familjeåterförening kan komma att ändra opinionssiffrorna då den vägledande domen från Migrationsöverdomstolen i sig utgjorde ett nytt domslut. Då Kristdemokraterna befinner sig ganska nära riksdagsspärren är det viktigt att kunna väcka uppmärksamhet i frågor som behandlar deras grundvärderingar, i detta fall familjen, och på så sätt locka fler väljare. Retoriken och resonemangen i debattartikeln är byggd på ett okomplicerat svenskt språk. Det är då lättare för svenskar som vanligtvis inte använder sig av byråkratisk svenska att förstå vilka åsikter som Kristdemokraterna har i fråga kring familjeåterförening. Då finns det en större sannolikhet att fler väljare sympatiserar med dem.

Alla debattinlägg utgår från Migrationsöverdomstolens vägledande dom vilket belyser problematiken kring familjeåterförening för asylsökande barn. Det är intressant att se hur de olika debattörerna väljer att nå ut med sina budskap på olika sätt. Dessa sätt är styrande för respektive målgrupp. Kristdemokraternas debattinlägg är det enda av debattinläggen som på ett direkt sätt har valt svenska folket som åhörare för sina åsikter. De andra debattörerna har tydligare inriktat sig på politiker och tjänstemän i frågan vilket visar att för dem är det viktigare att påverka makthavare än att väcka frågan hos svenska folket.

3.3 Metod

Jag har valt att göra en argumentationsanalys av mitt primärmaterial. Göran Bergström och Kristina Boréus skriver i boken *Textens mening och makt* att "... i modern samhällsvetenskaplig forskning finns ofta ett specifikt intresse för språk och text..."⁸. Texter i dess olika former representerar medvetna och omedvetna föreställningar som människor har i vårt samhälle.⁹ Argumentationens centrala perspektiv är att övertyga människor om att en specifik åsikt är den "rätta".¹⁰ Jag anser därför att en argumentationsanalys av det valda materialet är det bästa sättet att kritiskt granska debatten kring DNA-analys i asylsökande barns rätt till familjeåterförening. När man

⁸ Bergström, Göran, och Boréus, Kristina, *Textens mening och makt – metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, sida 12, andra upplagan, Studentlitteratur, 2011.

⁹ Ibid 2011:15.

¹⁰ Ibid 2011:89.

utgår från en argumentationsanalytisk modell är det textens innebörd som man ämnar utforska. De är de åsikter som debattören väljer att lägga fram och vad som ligger till grund för dessa åsikter. Därmed utgör retoriken en viktig del i detta analysverktyg. Retoriken i debattinlägg är det tillvägagångsätt som används för att övertyga andra personer om att ens åsikt är den "rätta". Retoriken i olika debattinlägg motsvarar också handlandet av åsikter. Detta gör att texterna får en så kallad interpersonell aspekt där språket används som en central spelbricka i det sociala systemet/samhället.¹¹ Retoriken är det knep som debattören tar till för att nå ut på det mest effektiva och kommunikativa sättet till åhöraren. Detta baseras på tre grundbegrepp kallade, *Logos*, *Pathos* och *Ethos*.¹² *Logos* fokuserar, i försöket att övertyga någon om en åsikt, till mottagarens intellektuella och rationella förmåga att dra slutsatser. Texter som är av typen *Logos* ger ett sakligt men värdeladdat intryck för någonting där man genom förnuft och fakta lägger fram sina åsikter på ett rationellt sätt. *Pathos* definieras istället genom de känslor och passioner en debattör väljer att använda sig av i sin övertygelse. *Ethos* utgörs av den personliga karaktär som debattören vill framstå som i sin kamp att vinna åhörarnas röster.

Då denna uppsats kommer att fokusera på debattinlägg inom svensk migrationspolitik blir debattörernas retorik av stor betydelse. *Logos* kommer att utgöra den centrala delen i debattinläggen då frågan kring familjeåterförening är en värdeladdad fråga för aktörerna i deras specifika intressen kring området. Aktörerna som är valda för granskning utgör aktörer på den politiska arenan som måste använda sig av retorikens regler i sina inlägg. *Logos* fokuserar på rationella och intellektuella slutsatser där fakta ligger till grund för åsikten och blir därför den centrala delen att fokusera argumentationsanalysen på. Enligt Bergström och Boréus är *Logos* det vanligaste sättet att utföra en argumentationsanalys på.¹³

Bergström och Boréus menar att en uppstrukturering av en argumentation är av vikt för argumentationens bedömning och dess åsikts beviskraft.¹⁴ Bergström och Boréus beskriver argumentationens retorik som en byggnad där man med hjälp av sina argument kan konstruera en tes i den mening som man tycker att verkligheten är eller bör vara. Jag kommer strukturera min argumentationsanalys efter Stephan Toulmins

¹¹ Ibid 2011:16-19.

¹² Ibid 2011:89-92

¹³ Ibid 2011:140.

¹⁴ Ibid 2011:94.

argumentationsanalysmodell. Modellen som kom ut 1958 i *The Uses of Argument* har enligt Bergström och Boréus varit väldigt inflytelserik inom argumentationsanalys.¹⁵

Toulmin har i sin argumentationsmodell skapat fyra viktiga byggstenar som argumentationer är uppbyggda på. Den första byggstenen har Toulmin valt att benämna *claim* vilket är *påståendet* som någon argumenterar för. *Påståendet* ska kunna besvaras med frågan "Vad vill avsändaren i argumentationen få mottagaren att hålla med om?". I Toulmins modell är tanken att det hela tiden ska finnas motdebattörer. Motdebattören ska kunna driva avsändaren av argumentationen att besvara frågor som kan uppstå. Efter att *påståendet* är uttryckt ska motdebattören kunna ställa frågan "Vad bygger du ditt påstående på?" till avsändaren. Avsändaren antas då besvara denna fråga med Toulmins andra byggsten som är *fakta* som ska kunna stärka avsändarens *påstående*. I detta läge kan motdebattören antingen välja att hålla med avsändaren om att *fakta* till *påståendet* stämmer men behöver därav inte hålla med om argumentet. Det är då upp till avsändaren av argumentet att svara på frågan "Hur kommer du från argumentet till påståendet". Detta utgör Toulmins tredje byggsten som är *berättigandet*. *Berättigandet* ska utgöra den länk som kopplar *påståendet* till *fakta*. Boréus och Bergström har valt att definiera *berättigandet* som *premiss*. Jag kommer, precis som Boréus och Bergström, att benämna *berättigandet* som *premiss*. Även en *premiss* kan ibland, men inte alltid, behöva stödjas med argument och utgörs därmed av ett *premissargument*, vilket är Toulmins fjärde byggsten.¹⁶

4. Teoretiskt perspektiv och centrala begrepp

Jag har valt att använda mig av Neil McCormicks intresseteori som presenteras i hans bok *Legal Right and Social Democracy; Essays in Legal and Political Philosophy* under kapitlet *Children's Rights; a test case for theories and rights* utgiven 1984. Även om teorin inte är av det senaste slaget utgör den ändå ett aktuellt teoretiskt perspektiv och är väl refererad till av forskare kring barns rättigheter. Rebecca Stern, en av de forskare som refererar till McCormicks teori, hävdar att hans utvecklade teori är den mest lämpade teorin när det kommer till barns rättigheter och principen om barnets bästa.¹⁷

¹⁵ Ibid 2011:108.

¹⁶ Ibid 2011:109.

¹⁷ Stern, Rebecca, *The child's right to participation – reality or rhetoric?*, Universitetsstryckeriet, Uppsala Universitet, sida 83, 2006.

McCormicks teori fokuserar på barns rättigheter och barnrättsperspektivet i den samhälleliga kontexten, vilket gör att teorin blir högst relevant för min uppsats. McCormicks intresseteori är en uppdaterad teori som utgör ett alternativ till den mer traditionella intresseteorin som bland annat förespråkas av filosofen Jeremy Bentham.¹⁸

McCormick förklarar sin teori som "... att ha en rättighet innebär att ha någons eller sina egna intressen skyddade genom specifika normer och bestämmelser i samhället som skyddar oss från de som vill kränka våra rättigheter..."¹⁹.

Enligt McCormick är det i samhällets intresse att barn växer upp i en trygg miljö. Familjen är i många fall den tryggheten. Det åligger också i samhällets intresse och skyldighet att se till att barn har rätt till denna trygghet. McCormick menar att genom att tillskriva en människa, oberoende samhällsklass, en rättighet är att också skydda dennes intresse och därmed rättighet. Rättigheten som är av intresse för denna uppsats är rätten till familj. Eftersom rättigheten är universell och något viktigt för alla vore det, precis som McCormick uttrycker, fel att ta bort familjen från rättighetsbäraren. I detta fall utgör rättighetsbäraren ett eller flera asylsökande barn, oberoende om de är biologiska eller icke-biologiska. Vidare förklarar McCormick;

"... att tillskriva varje människa i varje samhällsklass en rättighet är att förutse att denna rättighet är bra för varje människa under alla omständigheter, och att rättigheten är så pass bra att det skulle vara fel att undanhålla denna från varje människa..."²⁰

Det är detta citat med ett tydligt barnrättsperspektiv som kommer att fungera som det teoretiska perspektivet i uppsatsen. Genom att varje människa, oavsett ålder, kön, sexuell läggning, hudfärg, religion etc, har mänskliga rättigheter via internationella och nationella regelverk och normer innebär det att vi alla har en skyldighet att skydda varandras rättigheter och därmed också intressen. Om en rättighet anses vara universell och så viktig att den ska garanteras varje människa vore det fel att undanhålla den från människor. I denna uppsats kommer rättigheten framför allt fokusera på rätten till familj samt att principen om att barnets bästa ska tillgodoses i varje situation där ett

¹⁸ McCormick, Neil, *Legal Rights and Social Democracy; Essays in Legal and Political Philosophy* kapitel *Children's Rights; A test case for theories and rights*, sida 1 och 9 i kapitlet, Oxford University press, 1984

¹⁹ Ibid.

²⁰ Ibid sida 9 i kapitlet. Min översättning.

barn är närvarande (barnkonventionen artikel 3, Utlänningslagen 2005:716, EKMR artikel 8 och 5 i protokoll 7).

Nedan följer en begreppsförklaring av de centrala begrepp som är relevanta i uppsatsen. Jag anser det viktigt att ge en definition på begreppen så att det inte uppstår oklarheter med begreppens innebörd i uppsatsen. Begreppen kräver en förståelse då de används i debatten kring DNA-analys för asylsökande barns rätt till familjeåterförening och därmed utgör centrala verktyg för hur debatten ska tolkas kring ett barnrättsperspektiv. Tillsammans med McCormicks teori utgör detta det teoretiska ramverk för uppsatsens syfte.

Definitionen av **barn** är hämtad från FN:s barnkonvention artikel 1 och lyder; "Ett barn är varje människa under 18 år". I samband med asylprocesser tillämpas bestämmelsen "barn" i svensk lagstiftning som en person under 18 år.²¹

Barnets bästa är en fundamental rättighet och tanken var först att använda mig av barnkonventionens artikel 3, där barnets bästa är formulerat. Problemet med artikel 3 är att det inte finns någon vidare förklaring till vad som menas med "barnets bästa" eller hur det ska uppnås. Därför kommer definitionen "barnets bästa" i denna uppsats att ta sin utgångspunkt i svensk lagstiftning, Föräldrabalken kapitel 6 där följande definition ges;

"§2a Barnets bästa skall vara avgörande för alla beslut om vårdnad, boende och umgänge. Vid bedömningen av vad som är bäst för barnet skall det fästas avseende särskilt vid

- risken för att barnet eller någon annan i familjen utsätts för övergrepp eller att barnet olovligen förs bort eller hålls kvar eller annars far illa, och
- barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna.

Hänsyn skall tas till barnets vilja med beaktande av barnets ålder och mognad.²²

Då svensk lagstiftning om processen kring asyl och asylsökande är skriven i utlänningslagen (UtlL 2005:716) vill jag styrka definitionen om "barnets bästa" med den definition som ges om barnets bästa i asylärenden. Lagen säger följande;

²¹ Utlänningslagen kap 1 §2 (UtlL2005:716).

²² Föräldrabalken kap 6 §2a (2006:458).

Kap 1 §10 "...I fall som rör ett barn skall särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver..."²³

Att barn är en naturlig del i en familj är uppenbart. Därför är begreppet **familj/familjeanknytning** av vikt och definieras utifrån Migrationsverkets ordlista och lyder;

"Familjeband som en sökande hänvisar till när han eller hon söker uppehållstillstånd. Som familjeanknytning räknas:

- fru, make, registrerade partner eller sambo
- en person som den sökande planerar att gifta sig eller bli sambo med
- föräldrar
- barn"²⁴

Vad gällande begreppet "Familj/familjeanknytning" från Migrationsverkets ordlista är jag medveten om att andra definitioner av begreppet finns. Jag har dock valt att använda mig av Migrationsverkets ordlista då dess förklaring används av Migrationsverket själva när bedömningar i asylprocesser skall göras. Begreppet ger därför en specifik och central förklaring för uppsatsens ämne.

5. Bakgrund

I följande kapitel kommer en bakgrund att ges till informationen som är av vikt när familjeåterförening genom DNA-analys görs. Bakgrunden förklarar nuläget i svensk migrationspolitik genom bland annat den ramöverenskommelse som ingåtts mellan regeringen och Miljöpartiet samt internationella och nationella rättsliga dokument i samband med familjeåterföreningsprocessen. Vidare presenteras ingående den vägledande domen som Migrationsöverdomstolen fastslog den 18 januari 2012 då den ligger till grund för möjligheten att göra en DNA-analys i syfte för familjeåterförening när identiteten inte kan styrkas med identitetshandlingar. Även hur en DNA-analys går till och vem som kan göra den under asylprocessen förklaras under detta kapitel.

²³ Utlänningslagen kap 1 §10 (UtlL2005:716).

²⁴ Migrationsverkets ordlista, sökbokstav F, senast uppdaterad 2013-12-04, senast besökt 2013-12-16.

5.1 Ramöverenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna om en gemensam migrationspolitik

Den 3 mars 2011 ingick Miljöpartiet en ramöverenskommelse med regeringen om en gemensam migrationspolitik. Enligt statsminister Fredrik Reinfeldt (M) var detta en historisk uppgörelse. Vänsterpartiet och Socialdemokraterna stod utanför överenskommelsen då de hade andra åsikter om arbetskraftsinvandringsfrågan. Statsministern menade dock att det fanns möjligheter även för dem att delta i överenskommelsen. Syftet med överenskommelsen var att skapa en parlamentarisk majoritet i migrationsfrågor och därmed hindra Sverigedemokraterna att ha en vågmästarroll i riksdagen i frågor och beslut rörande migrationspolitik.²⁵

Enligt överenskommelsen ska "... Sverige stå för en human asylpolitik och vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck...".²⁶ Vidare fastställs i överenskommelsen att man ska säkerställa en human, rättsäker och ordnad migrationspolitik där framför allt asylrätten ska värnas. Det nämns i ramöverenskommelsen att det ska finnas en särskild syn till barnets bästa i asylprocessen.

Regeringen och Miljöpartiet pekar på att rätten att söka asyl ska värnas i alla länder. Vidare menar man att flera medlemsstater i Europeiska Unionen (EU) idag bryter mot detta och att man därmed måste förbättra EU-samarbetet kring migrationsfrågor.

Man belyser det faktum att en enhällig riksdag införde den nya instans- och processordningen i asylärenden 2006. I och med denna nya instans har Migrationsverket kunnat förbättra sina arbetsmetoder genom att förkorta handläggningstiderna i första instansen för asylärenden. Även domstolarna har förbättrat sina handläggningstider i sina ärenden. Regeringen och Miljöpartiet menar dock att förbättringen måste fortsätta för att kunna skapa än mer kortare handläggningstider.²⁷

När det kommer till asylsökande ensamkommande barn ser regeringen och Miljöpartiet en kraftig ökning. I ramöverenskommelsen menar man att det är viktigt att

²⁵ Svenska Dagbladet, *Historisk enighet om migration*, publicerat den 3 mars 2011.

²⁶ Ramöverenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna om migrationspolitik, ingått den 3 mars 2011.

²⁷ Ibid 2011:1.

barnens mottagande är välfungerat. Det ligger här på kommunerna att ta sitt ansvar.²⁸ Regeringen och Miljöpartiet poängterar även att praxisavgöranden i anhörginvandringsärenden²⁹ har fått stora konsekvenser för vissa specifika grupper. Regeringen och Miljöpartiet skriver följande:

”Med utgångspunkt i principen om barnets bästa och rätten till familjeåterförening skall en lösning hittas på problematiken på kravet på pass och styrkt identitet vid familjeåterföreningsfall”.³⁰

Vidare nämner man inte hur man ska lösa problematiken. Överenskommelsen innebär att både regeringen och Miljöpartiet har ett gemensamt ansvar i den svenska migrationspolitiken. Beslut ska tas i samarbete där samförstånd och strävan för gemensamma slutsatser ska vara målet. Man beräknade att kostnaden för ramöverenskommelsen skulle uppnå 1,7 miljarder kronor men man påpekade även att detta endast var en preliminär siffra och att man strävar efter lösningar som är kostnadseffektiva. Detta då ändringar i migrationspolitiken kan komma att göra en stor påverkan på de offentliga finanserna. Man hoppas i och med överenskommelsen att Sverige ska bli ett land där människor som har flytt undan hemska situationer ska kunna skapa sig en trygg framtid.³¹

Migrationsminister Tobias Billström har uttryckt att målet är att genomföra allt som står i ramöverenskommelsen med Miljöpartiet innan valdagen 2014.³²

²⁸ Ibid 2011:2.

²⁹ Regeringen och Miljöpartiet har valt ordet ”anhörginvandring” på många ställen i överenskommelsen istället för ”familjeåterförening”.

³⁰ Ibid 2011:4.

³¹ Ibid 2011:3.

³² Sveriges Television, *Regeringen och Miljöpartiet överens om flyktingpolitik för barn*, publicerad 2013-04-10.

5.2 Migrationsöverdomstolens vägledande dom 18 januari 2012

Migrationsöverdomstolens dom från den 18 januari 2012 har kommit att bli vägledande i liknande rättsfall där asylsökande har sökt om uppehållstillstånd i Sverige.³³ Nedan följer bakgrund och domskäl. Migrationsöverdomstolen har valt att benämna dottern som "A", mor/hustrun som "B" och far/mannen som "C" för att förtydliga individerna i rättsfallet. Jag kommer nedan att benämna dem som dotter/barn, mor/kvinna och far/man.

Fallets historia börjar den 27 november 2007 då fadern sökte asyl i Sverige och beviljades uppehållstillstånd som skyddsbehövande. Han uppgav då att han var medborgare i land X men född i land Y där han levt sitt liv i flyktingläger. Därefter sökte både modern och dottern om uppehållstillstånd i Sverige. Anledningen till deras ansökan om uppehållstillstånd var att de sa sig vara släkt med fadern. Migrationsverket avtog moderns och dotterns ansökan med hänvisning till att de hade bristande identitetshandlingar som de inte kunde styrka.³⁴ Mannen, kvinnan och barnet kom från ett land där de politiska institutionerna hade svårigheter att verkställa identitetshandlingar.

Beslutet om avslagen asylansökan överklagades och man förde fallet vidare till Migrationsdomstolen som återvisade ärendet till Migrationsverket för utredning av åberopat släktskap genom DNA-analys. DNA-analysen utfördes och resultatet visade att den påstådda fadern och modern med 99 procents sannolikhet var biologiska föräldrar till dottern.

Den 8 september 2010 avtog dock Migrationsverket både moderns och dotterns asylansökningar med hänvisning till att det visserligen genom DNA-analysen framgår att föräldrarna är biologiska föräldrar till dottern. Analysen i sig kunde dock inte styrka deras identitet, vilket är ett krav för att få uppehållstillstånd i Sverige. Modern och fadern lämnade senare in skriftliga och muntliga uppgifter i hopp om att moderns identitet skulle styrkas men detta godtog inte Migrationsverket. Vad beträffar dottern hade föräldrarna inte lämnat in några handlingar som kunde styrka hennes identitet. Migrationsverket menade att eftersom moderns identitet inte kunde styrkas och att fadern inte var svensk medborgare eller styrkt sin identitet när han kom till

³³ Migrationsöverdomstolens beslut angående målnummer; UM-10897-10, MIG 2012:1, den 18 januari 2012.

³⁴ Ibid 2012:1.

Sverige kunde föräldrarna därefter inte heller styrka sin dotters identitet. Modern och dottern beviljades därför inte uppehållstillstånd.³⁵

Beslut om avslagen asylansökan överklagades igen till Migrationsdomstolen med anledning av att man kunde styrka kvinnan och dotterns identitet i form av identitetshandlingar, medborgarskapsbevis och pass som lämnats in till svenska ambassaden i Damaskus. Migrationsverket nekade bifall till överklagandet och menade på att de uppvisade handlingarna till ambassaden inte var tillräckliga eller tillförlitliga för att styrka modern och dotterns identitet. Kvinnan och dottern överklagade ärendet till Migrationsöverdomstolen där man ville beviljas både arbetstillstånd och uppehållstillstånd i Sverige. Dottern var vid denna tid sex år gammal.

Det Migrationsöverdomstolen ansåg grundläggande i bedömningar om uppehållstillstånd för modern och barnet var huruvida barnet hade biologiskt släktband till modern och fadern. Därför valde Migrationsöverdomstolen först att pröva barnets asylansökan och därmed bevilja uppehållstillstånd på grund av anknytning till fadern. Därefter prövade man moderns ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning till fadern.³⁶ Detta gjorde man därför man ville dels testa barnets släktskap med båda föräldrarna och dels för att det var via fadern, som fått uppehållstillstånd i Sverige, som modern och dottern skulle kunna få uppehållstillstånd med motivering av familjeåterförening.

I motiveringen klargör Migrationsöverdomstolen att rätten till familjeåterförening är grundad i folkrätten och Europakonventionen (EKMR) som är en del av den svenska rättsordningen. Migrationsöverdomstolen menade vidare att det är en grundprincip inom svensk utlänningsrätt genom propositionen 2005/06:72 sida 68 att familjen ska kunna förenas och vara samman. Vidare tryckte Migrationsöverdomstolen på i sitt domslut att principen om barnets bästa ska sättas i främsta rum i situationer där barn förekommer. Framför allt ska ett asylsökande barn på grund av anknytning till förälder i Sverige lättare kunna ges uppehållstillstånd. Detta måste dock beviljas av den biologiska förälder som inte har uppehållstillstånd i Sverige. I detta fall var både modern och fadern överrens om att flickan skulle, om hon beviljades uppehållstillstånd, få bosätta sig i Sverige.³⁷

³⁵ Ibid 2012:2.

³⁶ Ibid 2012:13.

³⁷ Ibid 2012:5-7.

Det som var problematiskt kring beslutet om uppehållstillstånd för modern och dottern var deras bristfälliga identitetshandlingar som både Migrationsverket och Migrationsdomstolen påpekat i tidigare bedömningar. För att kunna återförenas med sin familj genom att beviljas uppehållstillstånd framgår det i utlänningslagen kapitel 2 §4 *att den asylsökandes identitet ska vara fastställd*. Det ska dessutom finnas underlag och bevis för påstått släktskap med anknytningspersonen i Sverige. Då modern och dottern kom från ett land som har svårt att utfärda trovärdiga identitetshandlingar påverkade detta processen för deras uppehållstillstånd. Migrationsöverdomstolen fastslog att när asylprocessen handlar om familjeåterförening mellan förälder och barn kan kravet på bevisbördan för identitetshandlingar sänkas eftersom barnets bästa ska tas i beaktande.³⁸

Migrationsöverdomstolen menar i inledningen till beslutet rörande moderns och dotterns uppehållstillstånd att intresset för avgörandet ligger i vem som är legal ställföreträdare till barnet, sökandes identiteter och släktskapet mellan barnet och de påstådda föräldrarna. Vad gällande ställföreträdare till barnet behandlar det frågan om huruvida de påstådda föräldrarna kan föra barnets talan i dennes asylprocess. Detta då barn enligt svensk lag inte får föra sin egen tala i asylprocessen eftersom de är minderåriga. Migrationsöverdomstolen menar att ett bevisat föräldraskap har en grundläggande betydelse i fråga kring uppehållstillstånd för barn och i vissa fall påstådd asylsökande förälder.

Som tidigare nämnt ansåg Migrationsöverdomstolen att det fanns bristande identitetshandlingar gällande kvinnan och barnet. Dessa handlingar kunde därför inte anses tillräckliga för att bevisa att kvinna och mannen var föräldrar till barnet. Genom den DNA-analys som gjordes konstaterades det att både mannen och kvinnan var till 99 procent biologiska föräldrar till barnet. Barnet hade därför en anknytning till båda föräldrarna. Migrationsöverdomstolen ansåg att denna DNA-analys var tillräcklig för att släktskap till föräldrarna skulle styrkas trots att identitetshandlingar var bristfälliga. I principen kring barnets bästa fastslog Migrationsöverdomstolen därför att barnet beviljas uppehållstillstånd.³⁹

Gällande modern ansåg man att hon bör, i principen om barnets bästa, beviljas uppehållstillstånd då hon sedan dotterns födelse har varit vårdnadshavare och

³⁸ Ibid 2012:8–10.

³⁹ Ibid 2012:12–13.

ett starkt band har därmed knutits mellan mor och dotter. Eftersom dottern var så pass liten ansåg man att ett uppehållstillstånd för modern var av största vikt då detta skulle resultera i en fortsatt positiv utveckling för barnet med både mor och far närvarande vid barnets uppväxt. Modern beviljades därmed också uppehållstillstånd trots bristande identitetshandlingar men med ett positivt resultat av DNA-analys.⁴⁰ Den vägledande domen fastslogs den 18 januari 2012.

5.3 Migrationsverkets DNA-test för familjeåterförening

DNA-test utfärdas på samma sätt oavsett om den asylsökande ålder. Den asylsökande personen ska lämna ett DNA-test i form av ett salivprov på svensk ambassad eller generalkonsulat i det land som den asylsökande befinner sig i. Den släkting som redan fått uppehållstillstånd i Sverige ska också lämna ett salivprov på Migrationsverket. DNA-proven matchas sedan med varandra för att se om man kan styrka biologiskt släktskap mellan personerna i fråga. Om DNA-test ska göras på ett barn som kommit ensamt till Sverige men vars ansökan lämnas in av en förälder måste ett medgivande till detta ges av den förälder som är bosatt i Sverige. DNA-testerna betalas av Migrationsverket och görs på asylsökande när identitet inte kan styrkas med godkända identitetshandlingar.

Bestämmelserna om rätten till att få göra ett DNA-test infördes 1 juli 2006 och gäller framför allt minderåriga barns rätt att få återförenas med sin familj. Bestämmelserna kan dock även åberopas i andra ärenden där *biologiskt* släktskap ska styrkas.⁴¹

För att en utlänning ska få uppehållstillstånd i Sverige krävs ett godkänt pass som fastslår utlänningens identitet. Identitetshandlingen ska vara utfärdad av behöriga myndigheter i utlänningens hemland och visas upp innan inresa i Sverige. I vissa fall kan inte utlänningen bevisa identitet då hemlandets institution inte kan fastställa dessa typer av handlingar. Utlänningen kan då med hjälp av andra relevanta handlingar samt vittnesuppgifter från släktingar i Sverige styrka identiteten. DNA-analysen som görs stärker inte utlänningens identitet men däremot släktskap vilket,

⁴⁰ Ibid 2012:17–18.

⁴¹ Migrationsverket, *Krav för uppehållstillstånd*, senast uppdaterad 2013-11-29, senast besökt 2013-12-16

som vi sett i Migrationsöverdomstolens vägledande dom, i sig är en slags styrkt identitet.⁴²

I och med Sveriges EU-medlemskap 1995 har kravet på fastställd identitet stärkts då det inte enbart är ett intresse för svensk säkerhet utan även för EU:s säkerhet. I Migrationsöverdomstolens vägledande dom fastslog domstolen att i principen om barnets bästa, när identitet inte kan styrkas, ska principen om barnets bästa väga tyngre än samhällets intresse.⁴³

Migrationsverket säger tydligt att när DNA-analyser ska genomföras är det för att fastställa det *biologiska* släktskapet mellan familjemedlemmar. I principen om barnets bästa menar Migrationsverket att det är viktigt att förebygga att barn inte förenas, när det fattas beslut om familjeåterförening, med icke-biologiska föräldrar. Detta för att förebygga att människohandel eller annan illegal verksamhet, där barn kan falla offer, sker.⁴⁴

I asylärenden där Migrationsverket sedan tidigare vet att utlänningens hemland har svårigheter med att utfärda tillförlitliga identitetshandlingar har man infört så kallad bevislättning kring identitet. Kan släktskap genom DNA-analys fastställas ökar möjligheterna för den asylsökande att få uppehållstillstånd. Denna bevislättning gäller för;

”... - ett ogift barn som åberopar anknytning till någon eller båda av sina föräldrar i Sverige med stöd av 5 kap. 3 §2 utlänningslagen eller,

- en förälder som åberopar anknytning till ett ogift barn som är i Sverige p.g.a. skyddsbehov med stöd av 5 kap. 3 §4 utlänningslagen eller,

- en förälder som åberopar anknytning till den andra föräldern som denne/denna har gemensamt barn med och föräldrarna och barnet har levt i hushållsgemenskap innan anknytningspersonen kom till Sverige (5 kap. 3 §1 utlänningslagen)...”⁴⁵

Som tidigare nämnts gäller framför allt DNA-analysen för styrkt identitet i rätten till familjeåterförening via *biologiskt* släktskap. Detta innebär att de båda påstådda

⁴² Migrationsverket, *Rättsligt ställningstagande angående kraven på klarlagd identitet och pass i ärenden om uppehållstillstånd*, RCI07/2012, sida 2, utgivet 2012-02-21.

⁴³ Ibid 2012:3.

⁴⁴ Ibid 2012:6-8.

⁴⁵ Ibid 2012:13–14.

föräldrarna till barnet/barnen måste vara biologiska föräldrar.⁴⁶ Eftersom Migrationsverket menar att det måste finnas ett biologiskt släktskap mellan barn och påstådd förälder gör detta att ett antal barn hamnar utanför ramen för DNA-analys då de exempelvis kan röra sig om adoptivbarn.

5.4 Barns rättigheter och rätten till familjeliv/familjeåterförening enligt internationell rätt

Då Sverige är en stat på den internationella politiska arenan medför detta både skyldigheter, rättigheter och ansvarstagande. Man har genom politiska samarbeten valt att delta i de internationella politiska organisationer, exempelvis FN och EU, som tillsammans med andra stater skapat internationella rättsakter. Detta för att genom samarbete förbättra människors vardag. Genom ingående samarbeten har Sverige och andra stater skrivit under flertalet internationella avtal där man även åtar sig att förverkliga dem i respektive stat. Nedan följer de internationella avtal som utgör grundstommen till rätten till familjeliv/familjeåterförening.

Universal Declaration of Human Rights (UDHR) är en deklARATION vilket innebär att stater inte har samma rättsliga förpliktelser att följa den jämfört med konventioner som är rättsligt bindande. Däremot utgör UDHR de grundläggande universella mänskliga rättigheter som FN:s medlemsstater kom fram till efter andra världskriget. Deklarationen skapades genom den starka viljan att aldrig låta något liknande som första och andra världskriget hända igen. Därför, även om det är en deklARATION, är dokumentet ett respekterat rättsdokument eftersom den utgör grundstommen till de andra FN-konventioner och rättsliga dokument skapade efter 1948.⁴⁷

UDHR:s artikel 1 stadgar att alla människor är födda fria och har lika värde avseende rättigheter. Artikel 12 stadgar att alla människor har rätt till ett privat- och familjeliv. Artikel 14 stadgar att alla människor har rätt att söka asyl i andra länder samt bli skyddade från förföljelse. Artikel 16:3 är av betydande vikt för denna uppsats då den belyser familjen som den naturliga enheten i samhället. Artikel 22 och 25:2 är även

⁴⁶ Migrationsöverdomstolen, MIG 2012:1 sida 7.

⁴⁷ Svenska FN-förbundet, *Kort historia om de mänskliga rättigheterna*, publicerad 24 juni 2008, senast besökt 2013-12-28.

relevanta för uppsatsens syfte eftersom de stadgar att alla människor har rätt till samhälleligt skydd samt att alla barn har rätt till samma sociala skydd oavsett om de är födda inom eller utom äktenskapet.

International Convention on Civil and Political Rights (ICCPR) från år 1966 och som trädde i kraft 1976 är den FN-konvention som fastställer medborgerliga och politiska rättigheter för alla människor. Exempel på relevanta artiklar i förhållande till barnrättsperspektivet är artikel 16 som stadgar att var och en har rätt att överallt erkännas som en person. Artikel 17 i samma konvention är inspiration till barnkonventionens artikel 16 och fastställer barnets rätt till privat- och familjeliv samt till sin heder och sitt anseende. Artikel 23 och 24 i ICCPR är två viktiga artiklar som fastställer vikten av familjens enhet samt att varje barn ska skyddas mot all form av diskriminering.⁴⁸ Sverige undertecknade konventionen 1967 och den trädde i kraft 1976.⁴⁹

Barnkonventionen (CRC) är den internationella konvention som för första gången fastslog barns rättigheter.⁵⁰ För denna uppsats är egentligen hela konventionen relevant men nedan nämns de allra viktigaste artiklarna vad gällande barns rättigheter.

Artikel 3 är den artikel i barnkonventionen som fastslår principen om *barnets bästa i främsta rummet* i alla situationer som rör barn. Artikeln är grundstommen i konventionen och baseras på två centrala principer. Barn har fullt människovärde och är därmed rättighetsbärare. Barn är i behov av särskilt stöd och skydd från samhället då de utgör våra mest sårbara samhällsmedborgare.

Vidare stadgar artikel 6 varje barns rätt till liv, utveckling och överlevnad. Detta gäller såväl fysiskt, psykiskt som socialt.⁵¹ Artikel 9 stadgar att konventionsstaterna ska säkerställa att barn inte skiljs från sina föräldrar om rättsliga myndigheter vid laglig prövning anser att det inte bryter mot principen om barnets bästa. Vidare ska konventionsstaterna se till att om barnet är skilt från en eller två föräldrar ska barnet ha rätt att upprätthålla en personlig kontakt med dessa om det inte strider mot principen kring barnets bästa. Artikel 10 stadgar att i kombination med artikel 9 ska ansökan om familjeåterförening behandlas positivt, humant och snabbt av

⁴⁸ Sandesjö 2013:31-32.

⁴⁹ Svenska FN-förbundet, publicerad 15 september 2008, senast besökt 2013-12-28.

⁵⁰ Sandesjö 2013:13.

⁵¹ Sandesjö 2013:38.

konventionsstaterna. Beslutet som tas ska inte medföra negativa följder för den sökande och dennes familj.⁵² Slutligen stadgar artikel 16 barns rätt till familje- och privatliv.

5.5 Europeiska Unionens rättsakter

Då Sverige är medlem i EU innebär detta att Sverige har en skyldighet att garantera svenska medborgare de gemensamt framtagna rättigheterna som man har som EU-medborgare. Men det innebär också en skyldighet att garantera människor i nöd de rättigheter som EU gemensamt har beslutat om, exempelvis för asylsökande. De asylsökande är oftast inte EU-medborgare men har ändå, genom andra internationella avtal, rättigheter som ska tillgodoses. I nedanstående texter refereras asylsökande och icke EU-medborgare till tredjelandsmedborgare.

Europeiska Konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR) är inkorporerad i svensk lagstiftning och utgör därför ett bindande rättsinstrument för svenska myndigheter och domstolar.⁵³ Konventionen undertecknades den 4 november 1950 och trädde i kraft den 3 september 1953. EKMR har sedan den 1 januari 1995 varit svensk lag.⁵⁴ Svensk lag får inte tolkas på sådant sätt att den kommer i konflikt med EKMR. EKMR har därför en särställning i svensk rätt. Detta gör att man måste ta hänsyn till EKMR, vars artiklar inte finns med i regeringsformen.

Artikel 1 i EKMR stadgar att varje individ som befinner sig i någon av konventionsstaterna har rätt att åberopa rättigheterna i EKMR. Detta innebär att ett asylsökande barn, i exempelvis Sverige, har rätt till samma rättigheter som ett barn med svenskt medborgarskap.⁵⁵

Av största relevans är artikel 8 som stadgar rätten till privat- och familjeliv. Om en familjrelation skulle splittras påverkas även individens privatliv. Artikel 8.2 är intressant när det kommer till beslut i asylprocesser där familjer kan komma att splittras. EU-medlemsstaterna måste därigenom väga tyngden av familjens enhet och

⁵² Sandesjö 2013:206.

⁵³ Regeringsformen kap 2 §19 (1994:1219).

⁵⁴ Sandesjö 2013:51.

⁵⁵ Sandesjö 2013:51.

principen om barnets bästa att få vara tillsammans med sin familj mot samhällets intresse att skydda sig mot brottslig verksamhet.⁵⁶

Familjeåterföreningsdirektivet (Direktiv2003/86/EG) antogs den 22 september 2003 av EU:s råd.⁵⁷ Syftet med direktivet är att fastställa rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som lagligen vistas inom EU. Tredjelandsmedborgaren måste ha fått uppehållstillstånd i ett EU-medlemsland på minst ett år för att direktivet ska gälla för personen i fråga. Direktivet stadgar vidare att familjeåterförening endast ska gälla "kärnfamiljen" och i detta avseende menar man minderåriga barn samt make/maka. Direktivet syftar till att skydda och respektera familjelivet enligt folkrättsliga rättsakter.⁵⁸

Direktivet stadgar att "... familjen verkar för sociala och kulturella inslag som kommer underlätta integreringen av tredjelandsmedborgare...".⁵⁹ EU:s råd har uttalat att ett direktiv om rätten till familjeåterförening kommer att skapa förutsättningar för ett möjliggörande av ett familjeliv.⁶⁰ Under punkt 8 i inledningen markeras även att flyktingars rätt till familjeåterförening ska regleras genom gynnsammare villkor.

Direktivet blev svensk lag den 1 maj 2006. Familjeåterföreningsdirektivet används i svensk rätt som tolkningsdata då man ansett att den svenska utlänningslagen är mer förmånligare än direktivet.⁶¹

5.6 Barns rättigheter och rätten till familj/familjeåterförening enligt svenska rättsakter

Även om Sverige inte implementerat barnkonventionen i svensk lag så finns fortfarande barns rättigheter och rätten till familjeåterförening med ett barnrättsperspektiv representerat i olika rättsakter. Eftersom EKMR behandlades under förra avsnittet

⁵⁶ Sandesjö 2013:54.

⁵⁷ Europeiska Unionens råd, Direktiv 2003/86/EG – rätten till familjeåterförening, antaget i Bryssel den 22 september 2003.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Sandsjö 2013:62.

kommer den inte nämnas igen. Konventionen har dock en betydande roll då den utgör svensk lag sedan 1995 i och med Sveriges EU-medlemskap.⁶²

Utlänningslagen (UtlL 2005:716) är den lag i svensk rätt som reglerar asyl- och flyktingprocessen. Lagen stadgar att Migrationsverket ska ta särskild hänsyn till fall där barn har asylstatus. Med detta menas att den särskilda hänsynen ska se till barnets bästa då barnet inte alltid har samma asylskäl som föräldrarna.⁶³ I övrigt ska utlänningslagen ge uttryck för en tydlig human inställning och därmed tillämpas konsekvent.⁶⁴ En central princip i utlänningsärenden är att barn inte ska behöva leva utan sina föräldrar.⁶⁵

Utlänningslagens portalparagraf om barnets bästa infördes den 1 januari 1997 och stadgar följande i 1 kapitlet §10 "... I fall som rör ett barn, ska särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver...". Portalparagrafens bestämmelse är inriktad på *alla* barn som befinner sig på svenskt territorium och således inte enbart asylsökande barn.

Svensk migrationspolitik anses ha ett barnrättsperspektiv och det stadgas tydligt att barnets bästa ska prioriteras. Att se till barnets bästa innebär inte att man enbart tillgodoser barnets behov i det enskilda fallet. Man bör se barnet som en individ med rättigheter och därmed också uttrycka sin respekt för barnet som en individ. Barnets intresse definieras som barnets egen uppfattning av den aktuella situationen och barnets vilja ska vara en del av beslutsunderlaget vid fastställandet av barnets vilja i asylprocessen.⁶⁶

Principen kring barnets bästa och barnets intresse har givits en central roll i svensk utlänningslagstiftning. Dock står det klart i utlänningslagen att även barns asylärenden ska vägas mot Sveriges nationella intressen som berör rikets säkerhet. Utlänningslagen fastlår detta för *alla* som söker asyl oavsett vuxna eller barn.⁶⁷ Dock måste berörda myndigheter, när det kommer till barns asylärenden, motivera varför andra intressen vägt tyngre än principen om barnets bästa i asylärendet.⁶⁸

⁶² Sveriges domstolar, *Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna*, senast ändrad 2013-07-12, senast besökt 2013-12-29.

⁶³ Migrationsverket, *Utlänningslagen*, publicerad 2013-12-03, senast besökt 2014-01-02.

⁶⁴ Sandesjö 2013:72–73.

⁶⁵ Sandesjö 2013:74.

⁶⁶ Sandesjö 2013:76–77.

⁶⁷ Utlänningslagen kap 1 §7.

⁶⁸ Sandesjö 2013:88.

Barnkonventionens artikel 3 är vidare transformerad till svensk utlänningslag. Dock har det gjorts en ändring som kan ha avgörande betydelse i hur svensk utlänningslag ska tolkas. Enligt barnkonventionens artikel 3 stadgas att "Vid alla åtgärder som rör barn ... *skall* (egen kursivering) barnets bästa komma i främsta rum" medan man i svensk utlänningslag valt att stadga att i asylärenden där barn berörs "... skall särskilt beaktas vad *hänsynen* (egen kursivering) skall ges till barnets bästa...".⁶⁹

6. Tidigare forskning

Då Migrationsöverdomstolen vägledande domen är relativt ny har inte forskningsområdet kring DNA-analys i samband med familjeåterförening hunnit bli utvecklat. Jag har därför valt att se till tidigare forskning som belyser principen om barnets bästa i barns asylprocesser.

Hans Andersson är författaren bakom artikeln *International Conventions and the Regulation of Migrations: The Convention on the Rights of the Child and Sweden* publicerad 2012. Artikeln undersöker huruvida i vilken utsträckning lagstiftare är återhållsamma när det kommer till migrationsfrågor.⁷⁰ Andersson undersöker huruvida den svenska utlänningslagen har blivit påverkad av barnkonventionen efter dess ratificering i Sverige. Detta gör Andersson genom att se hur asylsökande barns rätt till vård har ändrats i och med den reformerade utlänningslagen från 2006.⁷¹

Då Andersson har valt att fokusera på Sverige följer en mer genomgående analys av hur barnkonventionen spelat in kring utformningen av framför allt utlänningslagen. Att Sverige ändrade utlänningslagen till att alla asylsökande är barn fram till 18 års ålder (tidigare 16 år) är enligt Andersson en direkt konsekvens av barnkonventionens ratificering.⁷²

Det är inte självklart hur barnkonventionen i övrigt påverkat svensk lag. Andersson menar att de lagändringar som skett har gjorts enbart på grund av de påtryckningar Sverige har fått från Internationella Barnrättskommittén. Enligt

⁶⁹ Lundberg, Anna 2011:53–54.

⁷⁰ Andersson E Hans, *International Conventions and the Regulation of Migrations: The Convention on the Rights of the Child and Sweden* International Journal of Children's Rights, No 20, sida 122, Martinus Nijhoff publishers, 2012.

⁷¹ Ibid 2012:123-124.

⁷² Ibid 2012:127-129.

Andersson är principen om barnets bästa infört i lagstiftning men brister i praktiserandet.

Kritiken i Anderssons artikel ligger i att det inledningsvis ställs ett flertal retoriska frågor som kopplas samman till flera syften. Det tar ett tag som läsare att förstå vad det egentligen är Andersson ämnar undersöka. När väl undersökningen görs är den välgjord men även här har Andersson flera olika aspekter som undersöks. Detta skapar en förvirring för läsaren och artikeln får inte det analytiska djup som om den hade fått om Andersson fokuserat på ett specifikt ämne kring principen om barnets bästa för asylsökande barn.

Marita Eastmond och Henry Ascher har skrivit artikeln *In the best interest of the child? The politics of vulnerability and negotiations for asylum in Sweden*. Artikelns syfte är att behandla principen om barnets bästa i asylprocesser där fokus läggs på barnets hälsa.⁷³

Artikeln behandlar samspelet mellan regeringens politik och asylsökande barns välbefinnande under asylprocesser i Sverige. Bakgrunden till artikeln är den debatt som var i Sverige under början av 2000-talet då flertalet barn, till följd av asylprocesser, blev apatiska.

Debatten kring de apatiska asylsökande barnen visade, enligt författarna, bristen kring politik och aktivt agerande. Genom att utlänningslagen reformerades 2006 ändrades också principen om barnets bästa till att få en mer prioriterad roll i barns asylärenden. Enligt den uppdaterade lagen ska varje barns asylprocess bedömmas efter principen kring barnets bästa. Eastmond och Ascher ställer sig frågan hur den nya utlänningslagen har resulterat i att barns rättigheter respekteras mer. Författarna kommer fram till att asylsökande barns rättigheter, genom den nya utlänningslagen, har förbättrats. Dock finns det fortfarande brister när det kommer till principen om barnets bästa i asylprocesserna. Detta visar sig framför allt i barns rätt till att bli hörd, enligt barnkonventionen. Genom de intervjuer som gjorts med tjänstemän från Migrationsverket ser man en rädsla att låta barnen bli hörda eftersom man är rädd att risken för posttraumatiska anfall ska ske.⁷⁴

⁷³ Eastmond, Marita och Ascher, Henry, *In the best interest of the child? The politics of vulnerability and negotiations for asylum in Sweden*, Journal of Ethnic and Migration studies, vol 37 Nr 8, sida 1185 och 1196, September 2011.

⁷⁴ Ibid 2011:1194.

Det är svårt som läsare att avgöra vad författarna ämnar undersöka då artikeln presenterar flera frågor som skulle kunna tolkas som undersökningsfrågor. Eftersom en tydlig forskningsfråga uteblir försvinner också ett tydligt presenterat syfte med artikeln.

Anna Lundberg är en författare som ofta är refererad till i debatter och forskning som berör barns rättigheter. I artikeln *The best interests of Child principle in Swedish Asylum cases; The marginalization of Children's rights* presenterar hon sitt resultat av ett tvåårigt forskningsprojekt i samarbete med Migrationsverket.⁷⁵ Syftet med projektet var att se huruvida principen av barnets bästa var prioriterad och beaktad av personer som jobbar med asylsökningar.⁷⁶

Anna Lundberg diskuterar problemet med den diffusa begreppsförklaringen av principen kring barnets bästa i både svensk lag och internationell rätt. Lundberg menar att det är ett problem att det inte finns någon tydligare förklaring till principen om "barnets bästa" i barnkonventionen.⁷⁷

Det som kan förvåna läsaren i Lundbergs studie är att principen om barnets bästa användes främst till att avvisa legitima asylsökningar.⁷⁸ Generellt sätt hade principen om barnets bästa ingen som helst effekt i de asylsökande barnens fall.⁷⁹

Trots att studien är publicerad 2011 visar den på det faktum att resursbristen på Migrationsverket påverkar principen kring barnets bästa vid asylprocesser.

Anna Lundberg & Lisa Ottosson har tillsammans gett ut artikeln *People out of place? Advocates negotiations on children's participation in the asylum application process in Sweden* som behandlar asylsökande barns rätt till att delta och att bli hörda i deras och/eller deras familjs asylsökningssprocess.⁸⁰ Syftet med artikeln är att analysera hur barns rättigheter och principen om barnets bästa förespråkas och tas i beaktning i asylprocesser.

Författarna har genom intervjuer med tjänstemän, advokater, familjer och andra relevanta personer samt genom medverkan i samtal tagit del av information kring

⁷⁵ Lundberg, Anna, *The best interests of Child principle in Swedish asylum cases; The marginalization of children's rights*, Journal of Human Rights Practice Vol Nr 1, sidorna 49-70, Oxford University Press, 2011.

⁷⁶ Ibid 2011:51.

⁷⁷ Ibid 2011:52-54.

⁷⁸ Ibid 2011:63.

⁷⁹ Ibid 2011:63.

⁸⁰ Ottosson, Lisa och Lundberg, Anna, *People out of place? Advocates negotiations on children's participation in the asylum application process in Sweden*, International Journal of Law, Policy and Family, 27 (2), sida 266 Oxford University press, utgiven den 6 maj 2013.

barns rättigheter i asylprocesser. Resultaten är både skrämmande och intressanta då det å ena sidan visar att vissa tjänstemän ignorerar barns rättigheter och å andra sidan tjänstemän som vill lära sig mer om barns rättigheter. Resursbrist vid Migrationsverket gör att kunskapen kring barns rättigheter inte kan öka hos tjänstemännen. Detta gör att barns rättigheter i många asylprocesser inte kan tillgodoses. Detta strider, enligt författarna, inte bara mot internationell lagstiftning men även mot svensk lagstiftning (utlänningslagen).⁸¹

Av artikelns resultat att döma kan författarna klargöra att barnets bästa i majoriteten av fallen inte tas hänsyn till.⁸² Artikeln visar svårigheter och brister inom Migrationsverket. Artikeln belyser också de dilemman som finns inom svensk lagstiftning genom barnets rätt och principen om barnets bästa kontra asylprocessen i sin helhet. Kritiken i artikeln är att de intervjuobjekt man har haft har varit få. Detta gör att man som läsare inte får den breda helhetsbild som man gärna skulle vilja ha. Det blir svårt för läsaren att bedöma, även om det är enligt författarna en majoritet av fallen, hur många asylfall som faktiskt inte ser till barnets bästa. Artikeln tas dock höjd till en högre nivå då man valt att ta med citat och referat från intervjuerna som författarna har gjort.

Håkan Sandesjö är en av de författare som syns mest kring forskning om invandring, migration och asyl. I oktober 2013 gav han ut boken *Barnrättsperspektivet i Asylprocessen*. Syftet med boken är att på ett objektivt sätt redovisa rättsliga källor som skapat praxis för beslut/åtgärder vad gällande barns asylprocesser i Sverige.⁸³

Sandesjö's bok ger en tydlig bild kring barnrättsperspektivet i den svenska asylprocessen. Då många rättsakter och infallsvinklar spelar roll har dock boken en tendens att på många håll upprepa sig. Detta visar läsaren komplikationerna kring asylprocesser, lagstiftning och barnrättsperspektivet när flera olika rättsakter och procedurer ska vägas in. I övrigt anser jag att boken är tillräckligt övergripande och lättskriven på ett sådant sätt att en person som inte är insatt i asylprocesser och barnrättsperspektivet får en tydlig förståelse av detta.

Rebecca Stern och Martin Jörnrud gav på uppdrag av Raoul Wallenbergs institut och UNICEF år 2011 ut en utvärdering av för- och nackdelar kring att barnkonventionen kan komma att bli svensk lag. Syftet med utvärderingen är att

⁸¹ Ibid 2013: 269-270.

⁸² Ibid 2013:282-283.

⁸³ Sandesjö 2013:9.

analysera dags aktuella för- och nackdelar med implementeringen av barnkonventionen i svensk lag.⁸⁴

Utvärderingen ger en intressant inblick i dels barnkonventionens uppkomst men också hur den idag tillämpas i Sverige. Som läsaren själv kan ana anser författarna att barnkonventionen bör implementeras i svensk lag. Detta dels för att barnets bästa blir lagstadgat till fullo men också för att Sverige skulle kunna föregå som ett gott exempel för andra länder som ännu inte implementerat eller ratificerat konventionen.

Författarna för intressanta resonemang i utvärderingen och med hjälp av statistik och starka bevis belyser man vikten av att en implementering av barnkonventionen görs. Att det är ett viktigt ämne som man vill uppmärksamma gör att fördelarna är fler än nackdelarna. Det är i många avseenden även svårt att se vilka stora nackdelar det faktiskt finns med att implementera barnkonventionen då nackdelarna i många avseenden inte är lika tydligt presenterade som fördelarna. Medan fördelarna är mer djupgående berörs nackdelarna endast ytligt.

Följande vetenskapliga bidrag som presenterats i detta kapitel har en tydlig relevans till uppsatsens ämne. Även om det inte gjorts mycket på forskningsområdet kring DNA-analys i samband med rätten till familj/familjeåterförening behandlar de ovanstående artiklarna barns rättigheter och barnperspektivet i asylprocessen. Då rätten till familjeåterförening i många avseenden behandlas i asylprocessen, och så även i mitt fall, har ovanstående artiklar gett en djupare förståelse till problematiken kring barns rättigheter och barnrättsperspektivet i asylprocessen.

7. Undersökning

En redogörelse har gjorts för aktuell utgångspunkt i svensk migrationspolitik, proceduren kring DNA-analys samt de mest relevanta internationella och nationella rättsakterna. Nedan följer de fem debattinlägg som jag ämnar kritiskt granska genom Toulmins modell för argumentationsanalys. Modellen baseras, som tidigare nämnt, på fyra byggstenar; *påstående*, *fakta*, *premiss* och i vissa fall *premissargument*. Argumentationsanalysen i sig kommer att utgå från *Logos* inom retorikanalys där

⁸⁴ Stern, Rebecca & Jörnruud, Martin, *Barnkonventionens status; En utvärdering av för- och nackdelar med barnkonventionen som svensk lag*, UNICEF i samarbete med Raoul Wallenbergs institut för mänskliga rättigheter och humanitär rätt, sida 5, utgiven 2011.

rationalitet, intellektualitet och fakta ligger till grund för argumenten. Inläggen är riksdagsmotioner, en debattartikel och en nulägesrapport. Debattinläggen publicerade efter den 18 januari 2012 då Migrationsöverdomstolens vägledande dom fastslogs. I övrigt är inläggen fristående inlägg i debatten kring DNA-analys för asylsökande barns rätt till familjeåterförening och utgör inte något direkt replikskifte på varandra. Däremot är det de inlägg som aktivt visat sig vara av betydelse kring debatten om rätten till familjeåterförening för asylsökande barn.

7.1 Sverigedemokraterna och riksdagsmotionen *Obligatoriska DNA-tester för asylsökande*

David Lång och Mikael Johansson är skribenterna bakom Sverigedemokraternas riksdagsmotion *Obligatoriska DNA-tester för asylsökande* som lämnades in den 4 oktober 2012 till riksdagen. Motionen behandlar inte specifikt barn utan kräver att alla asylsökande, barn som vuxna, ska göra DNA-tester för att kunna få uppehållstillstånd i Sverige. Även om riksdagsmotionen inte specifikt behandlar barns rätt till familjeåterförening är inlägget av relevans då Sverigedemokraterna pratar om invandrare i sin helhet.

Motionens *påstående*, är att det finns brottsstatistik som bekräftar att utomeuropeiska invandrare är överrepresenterade vid kriminella handlingar i Sverige. Vidare fortsätter *påståendet* med att om man lagstiftar om att alla asylsökande ska lämna DNA-prov kommer det att bli lättare att lösa den överrepresenterade brottsstatistiken som enligt Lång och Johansson begås av utomeuropeiska invandrare. Problematiskt här är att Lång och Johansson inte redovisar denna brottsstatistikens källa. Antagande att utomeuropeiska invandrare automatiskt är kriminella är ett påstående som plockas från luften. Att Sverigedemokraterna vill behålla Sverige "svenskt" är inget nytt. I sin kamp att bevara den "svenska" kulturen blir det därför ett naturligt försvar att anklaga utomeuropeiska invandrare att vara kriminella. Påståendet skapar en "vi-och-dem" känsla. Genom att "presentera" brottsstatistik på kriminella invandrare skapas ett naturligt avstånd till personer som gör något fel i samhället.

Lång och Johansson menar att många asylsökande kommer till Sverige utan giltiga identitetshandlingar vilket utgör Toulmins andra byggsten *fakta*. Det är

visserligen sant att många asylsökande kommer till Sverige utan giltiga id-handlingar då det finns länder som inte har kapaciteten att utfärda handlingar som accepteras av svenska myndigheter. *Premissen* i riksdagsmotionen bygger på att många av dessa invandrare påstår sig vara släkt med varandra för att lättare kunna få uppehållstillstånd. Lång och Johansson menar att i många av dessa fall säger man sig vara släkt med en person som redan fått uppehållstillstånd i Sverige för att man själv lättare ska kunna få uppehållstillstånd. Lång och Johansson tar i motionen förgivet att många invandrare, oberoende om de är släkt eller inte, söker asyl kopplat till anhöriginvandring för att lättare få uppehållstillstånd. Att dessa *påståenden* och *fakta* redovisas med statistik som varken presenteras eller förtydligas i motionen skapar en del misstankar kring vad Lång och Johansson verkligen ämnar med motionen. Att först anklaga utomeuropeiska invandrare till att vara tungt kriminella och överrepresenterade i brottstatistiken till att sedan söka asyl utan id-handlingar blir tomma anklagelser eftersom Lång och Johansson själva inte har konkret fakta att styrka argumenten med. I *Premissargumenten* presenteras åtgärden till de problem som Lång och Johansson ser i samband med familjeåterförening i Sverige. Detta baseras i motionen på att om DNA-tester tas på invandrare/asylsökande och sparas hos polisen ökar det chanser att lösa framtida brott. Enligt Lång och Johansson kan man även med DNA-tester skrämja kriminella invandrare från att komma till Sverige och begå brott här. Detta då personerna kommer att veta att DNA-tester sparas hos polisen vilket gör att det kommer bli svårare för familjeåterförening samt asylsökande som påstår sig vara släkt med varandra. Genom att införa DNA-tester kan man begränsa invandring som exempelvis anhöriginvandring samt förebygga framtida kriminalitet. Enligt Sverigedemokraternas riksdagsmotion prioriteras det nationella säkerhetsintresset genom att DNA-tester legaliseras.

I grund och botten bygger riksdagsmotionen på att begränsa invandring för att förhindra kriminalitet. Barn är nästkommande generation och kan man nu stoppa/förhindra invandring av kriminella, stoppar Sverige då barn att komma till Sverige och att eventuellt bli kriminella. Eftersom Lång och Johansson är fokuserade på att invandrare är detsamma som kriminalitet behandlas inte frågan om den mänskliga rättigheten till familj något vidare. Genom att stapla upp Lång och Johanssons riksdagsmotion genom Toulmins argumentationsanalysmodell är Sverigedemokraternas åsikt i frågan tydlig. Istället för att ge barn en möjlighet till att få återförenas med sin familj vill Lång och Johansson stoppa invandring och därmed

dagens och framtidens kriminalitet. Detta görs genom att förhindra att barn och deras familjer återförenas i Sverige eftersom majoriteten av invandrare är kriminella. Barnrättsperspektivet lyser därför med sin frånvaro i motionen.⁸⁵

7.2 Vänsterpartiet och riksdagsmotionen *Flykting- och migrationspolitik*

I riksdagsmotionen *Flykting- och migrationspolitik* yrkar Vänsterpartiet att kravet på identitetshandlingar ska ändras i utlänningslagen så att asylsökande personer med bristande identitetshandlingar ändå kan ges chansen att förenas med sin familj i Sverige. Vänsterpartiets *påstående* i riksdagsmotionen är att i Sverige ska migration vara självklart och naturligt. Asylsökande ska kunna finna en trygg plats och därmed återförenas med sin släkt. De mänskliga rättigheterna skall prioriteras tillfullo.⁸⁶ Vänsterpartiet vill måna om de personer som är extra utsatta i samhället, vilket blir tydligt i motionen angående flykting- och migrationspolitik.

Vänsterpartiets *fakta* för att styrka sitt *påstående*, kring att alla asylsökande ska ha rätt till familjeliv/återförening och därmed mänskliga rättigheter, baseras på Migrationsöverdomstolens vägledande dom angående DNA-tester för styrkt biologiskt släktskap. Vänsterpartiet menar att domen har löst en del av problematiken kring familjeåterförening när biologiskt släktskap styrktes med hjälp av DNA-tester. Domen kom att underlätta familjeåterförening för många familjer, vilket är vad Vänsterpartiet anser är viktigt. Vänsterpartiet menar dock att även om det löser en del av problematiken kring säkerställandet av släktskap kvarstår fortfarande problem kring familjeåterförening. DNA-tester kan inte appliceras på adoptivbarn eller barn som hunnit fylla 18 år trots att asylansökan lämnades in innan dagen då barnet blev myndigt. För Vänsterpartiet är det viktigt att värna om asylrätten och de mänskliga rättigheterna. Sverige bör, enligt Vänsterpartiet, hjälpa de människor som söker asyl i Sverige till att få en tryggare vardag.

För att ytterligare styrka *fakta*, hänvisar Vänsterpartiet till Röda Korset och Sociala Missionens rapport *Vägen till familjeåterförening* som publicerades i november

⁸⁵ Lång, David, och Johansson, Mikael (Sverigedemokraterna), *Obligatorisk DNA-test för asylsökande*, motion till riksdagen, 2012/13:Sf336, inlämnad den 4 oktober 2012.

⁸⁶ Sjöstedt, Jonas (partiledare Vänsterpartiet) med flera, *Flykting- och migrationspolitik*, motion till riksdagen 2013/14:Sf220, sida 4 och 7, inlämnad den 30:e september 2013.

2012. Vänsterpartiet problematiserar, precis som nulägesrapporten, att trots DNA-domen från Migrationsöverdomstolen kan familjer som sitter i liknande situationer i asylprocessen få olika beslut beroende på vilka beviskrav som tillämpas av Migrationsmyndigheten. Vidare fortsätter Vänsterpartiet sina *fakta* med att många nekas DNA-analys när de kommer från länder vars identitetshandlingar inte godkänns av svenska myndigheter. Det här blir framför allt problematiskt när barns asylansökningar ska behandlas.⁸⁷ Alla barn bör få en trygg vardag att växa upp i och detta gäller, i fall med barn, att få vara nära sin egen familj.

Eftersom utlänningslagen inte innehåller något explicit krav på styrkt identitet som en förutsättning att kunna ansöka om familjeåterförening menar Vänsterpartiet att Migrationsöverdomstolen brutit mot lagstiftningen då man avslagit familjeåterförening på grund av bristande identitetshandlingar. Vänsterpartiet menar att detta går emot EKMR artikel 8, rätten till familjeliv.⁸⁸

I riksdagsmotionens *premiss* anklagar Vänsterpartiet EU för att försvåra rätten till familjeåterförening. Vänsterpartiet menar att EU ständigt sätter upp höga murar för människor utanför EU och som flyr för sina liv. Vänsterpartiet pekar på att EU gärna stämplar migranter som "illegala", oavsett ålder, innan de nått EU:s territorium. Kravet på visum från länder som inte kan utfärda trovärdiga handlingar utgör, enligt Vänsterpartiet, ett hinder för exempelvis barn att söka asyl och familjeåterförening i Sverige. Att Vänsterpartiet lägger skulden på EU för vad de anser vara en "inhuman" asylpolitik är inte konstigt då Vänsterpartiet har en negativ inställning mot EU eftersom man menar att demokratin begränsas. Framför allt blir asylpolitiken inhuman när alla asylsökande barn inte kan återförenas med sin familj.

Premissargumentet i Vänsterpartiets riksdagsmotion strävar därför efter att Sverige ska verka för att visumskraven försvinner inom EU så att, framför allt barn, ska ha lättare att återförenas med sin familj.⁸⁹

Även om Migrationsöverdomstolens vägledande dom har förbättrat förutsättningar för, framför allt barn, att få återförenas med sin familj kvarstår faktum att det krävs en lagändring. Alla barn ska, enligt Vänsterpartiet, ha rätt till sin familj även

⁸⁷ Ibid 2013:14.

⁸⁸ Ibid 2013:14.

⁸⁹ Ibid 2013:9–11.

om man inte ingår i den så kallade "kärnfamiljen". Därför måste det bli en lagändring som även inkluderar icke-biologiska asylsökande barn.⁹⁰

7.3 Miljöpartiet och riksdagsmotionen *Drömmen om Sverige*

I Miljöpartiets riksdagsmotion *Drömmen om Sverige* drivs *påståendet* att alla människor ska kunna vara med och bygga vår gemensamma svenska framtid. Sverige ska vara en öppen plats där alla individer är delaktiga. Vidare menar Miljöpartiet i sitt *påstående* att de har en vision om en värld utan gränser där alla har möjligheter att flytta men att ingen ska tvingas fly för sitt liv.⁹¹ Därför vill Miljöpartiet att anhöriginvandringen ska öka i Sverige samt att barns asylskäl ska prövas individuellt.

Miljöpartiet försvarar att alla människor omfattas av mänskliga fri- och rättigheter, så också asylsökande. Därför vill Miljöpartiet att den svenska migrationspolitiken ska bli mer human och att det ska bli lättare att återförenas med sin familj. Detta gäller i synnerhet barn som är minderåriga eftersom de är i stort behov av en trygghet för att kunna utvecklas på bästa sätt.⁹²

Miljöpartiets *fakta* bygger på att när personer kommer från länder som har svårt att utfärda ordentliga identitetshandlingar, som är godkända av Sverige, skapas problem kring familjeåterförening. Vidare trycker Miljöpartiet på att sedan DNA-domen den 18 januari 2012 har det blivit lättare för personer, vars identitetshandlingar anses svaga, att återförenas med sina familjer i Sverige. Detta är viktigt ur ett barnrättsperspektiv. Miljöpartiet ser dock att det kvarstår problem kring att alla asylsökande, i synnerhet barn, ska kunna återförenas med sin familj i Sverige. DNA-analysen går nämligen inte att tillämpa på icke-biologiska barn. Detta blir automatiskt en diskriminering mot adopterade barn som inte får sina asylfall prövade efter den rättsliga principen om barnets bästa.

Premissen i Miljöpartiets motion behandlar principen om barnets bästa. Miljöpartiet anser att barn är särskilt utsatta när det kommer till asylprocesser. Barn är ofta inte medvetna om sina rättigheter. Då barnet kan ha bevittnat händelser som kan

⁹⁰ Ibid 2013:14–15.

⁹¹ Romson, Åsa (språkrör Miljöpartiet) med flera, *Drömmen om Sverige*, motion till riksdagen 2012/13:A393, sida 1, inlämnad den 5:e oktober 2012.

⁹² Ibid 2012:8-9.

komma att ge dem posttraumatiska stressyndrom är det viktigt att principen om barnets bästa och barns rättigheter verkligen tas i beaktning, oavsett om barnet är biologiskt eller inte. Därför menar Miljöpartiet att det kan skada barnet mer att skicka tillbaka en förälder eller barnet själv om asylansökan blir avslagen. Principen om barnets bästa ignoreras av svenska myndigheter vilket kan ge fortsatta konsekvenser för barnets hälsa.⁹³ *Premissargumentet* blir följande, att eftersom det är en mänsklig rättighet att få vara med sin familj samtidigt som barn utgör den sårbaraste delen i vårt samhälle är det viktigt att barnets bästa tillgodoses. Barn är Sveriges kommande framtid och tar inte Sverige ansvar kommer detta att få konsekvenser senare. Barn bör växa upp i en trygg miljö och detta görs bäst i familjen.⁹⁴ Därför vill Miljöpartiet se en lagändring som inkluderar alla asylsökande barns rätt till familj. Det är viktigt att denna lagändring även tar hänsyn till övriga asylsökande personer som kommer från länder vars myndigheter har svårt att utfärda godkända identitetshandlingar.⁹⁵

7.4 Kristdemokraternas debattartikel *Alla familjer delar inte DNA*

Emma Henriksson är migrationspolitisk talesperson för Kristdemokraterna. I debattartikeln *Alla familjer delar inte DNA*, menar Henriksson och Kristdemokraterna att alla barn är lika mycket familjemedlemmar även om man inte delar samma DNA med resten av sin familj. *Påståendet* bygger hon på *fakta* att DNA-prov endast visar biologiskt släktskap och därmed inkluderas inte icke-biologiska barn. Detta skapar en systematisk diskriminering av icke-biologiska barns rätt till familjeåterförening. Den svenska staten brister då på två punkter att tillgodose dessa barn deras mänskliga rättigheter, dels rätten till familj- och privatliv samt rätten till att inte bli diskriminerad på grund av härkomst.

Premissen i Henrikssons debattartikel är att Kristdemokraterna visserligen anser att det är bra att man genom DNA kan förena familjer men menar att familjer idag inte består av "kärnfamiljen – mamma, pappa, barn". Detta gör att ett salivprov inte är tillräckligt för att kunna förena en familj där icke-biologiska barn ingår. Även icke-

⁹³ Ibid 2012:9.

⁹⁴ Ibid 2012:2 och 11.

⁹⁵ Ibid 2012:12.

biologiska barn bör därför ges samma rätt till att få förenas med sin familj som biologiska barn har. Detta handlar delvis om principen om att barnets bästa skall tillgodoses men också att varje barn skall få sina rättigheter tillgodosedda. Henriksson tar upp problematiken med somaliers bristande identitetshandlingar som sedan 1991 inte är godkända i Sverige på grund av den somaliska statskollapsen. På grund av detta har många somaliska familjer fått känna på erfarenheten av att deras familjer splittras på grund av att vissa barn inte är biologiska. Vidare bygger Henriksson sitt *premissargument* på att Kristdemokraterna nu vägrar låta familjer splittras och att en återförening av familjer med hjälp av DNA är en välkommande möjlighet efter Migrationsöverdomstolens vägledande dom kring DNA-analys. Men denna åtgärd är inte tillräcklig.

Kristdemokraterna är som bekant ett parti som sätter stor tilltro till familjens betydelse. Familjen är, enligt Kristdemokraterna, människans trygga punkt. Inget barn ska exkluderas och hamna utanför denna sociala trygghet. Partiet trycker hårt i debattinlägget på det faktum att det krävs att myndigheter ser bortom begreppet "kärnfamilj" så att alla familjemedlemmar kan inkluderas i en familjeåterförening. Detta dels för att principen om barnets bästa skall tillämpas på alla barn, oavsett härkomst, och dels för att det inte skall ske någon systematisk diskriminering med att DNA-tester inte kan tillämpas på alla barn. Kristdemokraterna kommer därför, som står skrivet i debattinlägget, att göra allt för att finna en lösning så att alla barn i familjer, biologiska som icke-biologiska, kan återförenas tillsammans och därmed skapa sig en gemensam och trygg framtid. Dessvärre framgår det inte hur Henriksson vill att lösningen skall ta form. Det är dock tydligt att Kristdemokraterna sätter barnet i främsta rummet och därmed även barnets intresse och principen kring barnets bästa. Hela argumentationen genomsyrar ett barnrättsperspektiv där fokus ligger på att ta hand om våra minsta samhällsmedborgare som i många fall inte kan föra sin talan eller kampen om sina rättigheter själva.⁹⁶

⁹⁶ Henriksson, Emma (migrationspolitisk talesperson för Kristdemokraterna), *Alla familjer delar inte DNA*, debattartikel i Aftonbladets nätupplaga, publicerad 2012-05-07.

7.5 Röda Korset, Rädda Barnen, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar & Sociala missionens nulägesrapport 2013

Familjeåterförening – En (o)möjlighet?

Familjeåterförening – En (o)möjlighet? är en nulägesrapport skriven av Röda Korset, Rädda Barnen, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar och Sociala Missionen. Rapporten gavs ut i november 2013 och är en uppföljning av den nulägesrapport som samma NGOs gav ut 2012 efter det att Migrationsöverdomstolens vägledande dom i DNA-fallet vunnit lagakraft. Rapporten fokuserar på rätten till familj och familjeåterförening för asylsökande och flyktingar, i synnerhet i fall där barn berörs. Syftet med nulägesrapporten är att öka kunskapen och förståelsen kring familjeåterförening där asylsökande är närvarande. Fallen som utgör stommen i rapporten har valts ut av aktörerna för att påvisa problematik som är vanligt förekommande när det kommer till familjeåterförening och rätten till familj.⁹⁷

Påståendet i nulägesrapporten är att familjeåterförening är avgörande för hur asylsökande personer ska kunna etablera sig i det svenska samhället. Detta gäller i synnerhet ur ett barnperspektiv. Vidare gäller *påståendet* att familjesplittring slår hårt mot nyanlända familjer i Sverige. Familjerna är oftast redan i psykisk/fysisk obalans och denna förvärras när vissa familjemedlemmar inte får stanna på grund av olika omständigheter. Det krävs ett helhetsperspektiv på asyl – och familjeåterföreningsprocessen eftersom beslut som fattas kan innebära en skillnad på liv och död för den enskilda individen och dennes fortsatta livsutveckling.⁹⁸ Betydelsen för barn att ha föräldrar närvarande under sin uppväxt bör tas på allvar. Principen om barnets bästa bör vidare ha större betydelse i asylbeslut där barn berörs.⁹⁹

Toulmins andra byggsten *fakta* är en central del av nulägesrapporten. Efter en tillbakablick på nulägesrapporten 2012 kunde man konstatera att bilden av läget under 2013 var negativt. Många familjer hade visserligen kunnat återförenas genom DNA-analys då identitetshandlingar ansetts vara bristfälliga och icke godkända av svenska myndigheter. Däremot kvarstod problem då DNA-analysen fortfarande inte

⁹⁷ Rädda Barnen, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Sociala missionen och Röda Korset i samarbetsrapporten *Familjeåterförening – En (o)möjlighet? Nulägesrapport 2013*, sida 4, utgiven den 7:e november 2013.

⁹⁸ Ibid 2013:30.

⁹⁹ Ibid 2013:31.

gäller alla barn. Precis som i riksdagsmotionerna och debattartikeln konstaterar författarna till nulägesrapporten att icke-biologiska barn inte omfattas när DNA-analyser görs i syfte att återförena familjer. Detta blir problematiskt då det i konflikthärjade länder är relativt vanligt att barn adopteras om föräldrarna avlidit. Barnen adopteras oftast av föräldrars syskon eller andra släktingar och är därmed tillhörande samma familj/släkt som innan men har inte samma DNA som adoptivföräldrarna då de inte är deras biologiska barn.¹⁰⁰

Migrationsöverdomstolen fastslog att DNA-analys kan sänka beviskravet av identitet om det inte finns tillgång till godkända identitetshandlingar för de asylsökande. Trots detta visar nulägesrapporten från 2013 att familjer som befann sig i liknande situationer fick olika beslut i sina asylärenden beroende på vilken typ av bevisvärdering eller beviskrav som migrationsmyndighetens instanser tillämpade genom DNA-analys eller krav på godkända identitetshandlingar för uppehållstillstånd.¹⁰¹

Premissen i nulägesrapporten är barnkonventionens status i svensk lagstiftning. Författarna bakom nulägesrapporten sammanlänkar sitt *påstående* och *fakta* genom att trycka på vikten av att barnkonventionen implementeras i svensk lagstiftning. Detta för att den kommer tvinga myndigheter, domstolar och andra statliga och privata aktörer att ta barns rättigheter på allvar. Barn är rättighetsinnehavare men med barnkonventionen kommer detta bli tydligare. Genom att öka kunskapen kring barns rättigheter ökas även förståelsen för principen om barnets bästa och intresse. Barn får med andra ord en tydligare roll som rättighetsinnehavare i Sverige. Genom en implementering av barnkonventionen i svensk lag skapas möjligheter för barn som är ankrade i lagstiftning. Barnen får en utökad möjlighet till att utvecklas och leva.¹⁰²

8. Analys av undersökningen

Jag har redogjort för de viktigaste argumenten i mitt undersökningsmaterial i den svenska migrationspolitiska debatten kring DNA-analys för asylsökande barns rätt till familjeåterförening. Genom detta och tillsammans med granskning av nuvarande

¹⁰⁰ Ibid 2013:11 och 17-18.

¹⁰¹ Ibid 2013:12.

¹⁰² Ibid 2013:30.

lagstiftning har jag även undersökt huruvida den rättsliga principen om barnets bästa efterföljs. Till grund för min kritiska granskning har följande frågeställning använts;

- *På vilka sätt problematiseras den rättsliga principen om barnets bästa i svensk migrationspolitisk debatt när det gäller asylsökande barns rätt till familjeåterförening i Sverige via DNA-analys?*

Som nämnts ovan är debatten komplex och många aspekter måste tas i beaktande. Tydligt är att majoriteten av debattörerna, förutom Sverigedemokraterna, har ett tydligt barnrättsperspektiv i sina inlägg. Deras åsikter inriktar sig på den rättsliga principen om barnets bästa.

Det debattörerna är överens om i sina inlägg är den definition av **barn** som har getts tidigare i uppsatsen. Enligt svensk lag samt barnkonventionen är alla personer under 18 år barn. Detta gör att alla personer under 18 år omfattas av **principen om barnets bästa** och barns rättigheter. Däremot finns det delade meningar i debattinläggen kring principen om barnets bästa.

Debattörerna påpekar, förutom Sverigedemokraterna, att familjeåterförening är av största vikt för att barn ska kunna växa upp och utvecklas i en trygg miljö. Till grund för detta finns stöd i nuvarande svensk lagstiftning i och med principen om barnets bästa som återfinns i föräldrabalken och styrks i utlänningslagen. Det står tydligt i lagen att barnets bästa skall tas i beaktning i situationer där barn är närvarande för att kunna skapa en så bra utveckling för barnet som möjligt. Eftersom Sverigedemokraterna har valt att inrikta sig på att förebygga kriminalitet uttrycks inte direkt principen om barnets bästa. Övriga debattörer hänvisar i sina inlägg till den rättsliga principen och refererar främst till utlänningslagen.

Alla debattinlägg, förutom Sverigedemokraternas, pekar på vikten av att även icke-biologiska barn ska räknas in i familjeåterförening. Debattörerna menar att om man splittrar familjer ser man **inte** till barnets bästa i den individuella situationen. Detta då det idag är vanligt med familjer som inte är av karaktären "kärnfamilj – mamma, pappa, barn". I den definition som tidigare getts i uppsatsen kring begreppet **familj**, framkommer det tydligt att Migrationsverket inte valt att definiera "familj" genom biologiska släktband (definition på sida 15-17). Debattinläggen belyser det faktum att familjer inte alltid utgörs av biologiska släktband. Debatten kring DNA-analys i familjeåterföreningssyfte hade inte fått den uppmärksamhet som den får idag om alla

asylsökande barn hade haft samma rätt till prövning för familjeåterförening.

Enligt McCormicks intresseteori med fokus på barnrättsperspektivet är det i samhällets intresse att barn växer upp i en trygg miljö. Detta för att barnen är vår framtid. Det är samhällets skyldighet, som även är bekräftat i svensk och internationell lagstiftning, att se till att barn har rätt till trygghet. Denna trygghet är många gånger familjen. Genom svensk lagstiftning i föräldrabalken och utlänningslagen presenteras principen om barnets bästa där tryggheten för barnet skall tas i beaktande i situationer där barn är närvarande.

McCormick menar att genom att tillskriva en människa en rättighet är att skydda hennes intresse. Rättigheten som är av intresse för denna uppsats är rätten till familj. Eftersom rättigheten är universell och något viktigt för alla individer är det, precis som McCormick uttrycker, fel att ta bort familjen från rättighetsbäaren.

En rättighet som jag inte insåg skulle få en direkt konsekvens för asylsökande barn i familjeåterföreningsprocesser när denna undersökning påbörjades var rättigheten till icke-diskriminering. Genom att inte låta alla barn få återförenas med sin familj kan man, i principen om barnets bästa och McCormicks teori, konstatera att det sker en diskriminering av icke-biologiska barn. Diskrimineringen grundar sig i att barnen är av annan biologisk härkomst och därmed matchas inte deras DNA med deras föräldrar trots att ett släktband, dock inte biologiskt, finns.

Sverigedemokraternas riksdagsmotion behandlar varken barnrättsperspektivet eller principen om barnets bästa. Istället uttrycks ett samhällsintresse att skydda Sverige från kriminella personer. De kriminella är, enligt Sverigedemokraterna, i majoriteten av fallen utomeuropeiska invandrare. Utifrån McCormicks teori vill Sverigedemokraterna garantera svenska medborgare en trygghet från kriminalitet. Däremot vill man inte, i samma utsträckning, garantera skydd till människor, i detta fall barn, som flyr för sina liv. Det finns en genomgående åsikt att invandrare utnyttjar rätten till familjeåterförening genom att påstå sig vara släkt med en annan person för att lättare få uppehållstillstånd. Enligt McCormick kan man inte ta bort rätten till samhällsintresset eftersom det utgör det "bästa" enligt samhället. För Sverigedemokraterna är det nationella självbestämmandet om vem som får vistas på svenskt territorium av vikt eftersom detta utgör en trygghet för svenska myndigheter och då indirekt svenska medborgare.

Sverigedemokraterna menar därför att det är viktigt att kartlägga asylsökandes identiteter och påstådda släktband innan de kan beviljas asyl. Den svenska staten kan då garantera svenska medborgare ett tryggare samhälle eftersom man förebygger kriminalitet begånget av utomeuropeiska invandrare. Det blir tydligt att Sverigedemokraterna, genom den kartläggningen av invandrares släktband som presenteras i riksdagsmotionen, inte tar hänsyn till att familjen idag inte är av "kärnfamiljstypen". Därmed behandlar Sverigedemokraterna inte de konsekvenser som kan ske när diskriminering av barn görs.

Principen om barnets bästa är inte lika högt prioriterad som Sverigedemokraternas intresse att skydda det svenska nationella säkerhetsintresset. Eftersom Sverigedemokraternas motion inte bygger på presenterad statistik blir det svårt för läsaren att se hur många invandrare som Sverigedemokraterna klassar som "kriminella".

Det är uppenbart att Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Kristdemokraterna, samt NGO:s har ett tydligt barnrättsperspektiv i sina debattinlägg. Principen om barnets bästa är det som står i centrum för debattörernas inlägg. Asylsökande barn utgör en sårbar grupp i samhället, speciellt om de tillhör en familj där de inte har några direkta biologiska band, eftersom de riskerar att inte få återförenas med sin familj samt att bli diskriminerade. Debattörerna är enade om att lagstiftning på området inte är komplett och att det måste till något nytt. Däremot är det endast Vänsterpartiet och Miljöpartiet som presenterar åtgärder; att EU skall sänka tröskeln för att asylsökande skall komma in till EU (helst ser Vänsterpartiet ett urträdande ur EU) och Miljöpartiet menar att vi måste ha en humanare flyktingpolitik där asylrätten värnas mer. En konkret lösning på DNA-analysproblematiken presenteras dock inte. Detta skapar ett dilemma då majoriteten av debattörerna är eniga om att en lagändring skall ske men man vet inte hur. Processen kring rätten till familjeåterförening för asylsökande barn riskerar därmed att stanna upp. Diskrimineringen kommer då att fortsätta och principen om barnets bästa inte efterföljs så som den är lagstadgad.

För dessa debattörer är det tydligt, genom McCormicks teoretiska perspektiv, att barns rättigheter är ett samhällsintresse som skall skyddas av alla samhällsmedborgare. Barnen är framtiden och det är endast samhället som kan skydda deras intresse genom att skydda dem. Detta görs endast om rätten till familjeåterförening gäller alla asylsökande barn, oavsett biologiska eller icke-biologiska.

McCormick menar att om en rättighet är bra för alla människor är den värd att skyddas. Asylsökande barn som inte har en biologisk anknytning till sin familj utgör en utsatt länk i samhället eftersom de inte har en självklar rätt att få återförenas med sin familj. Icke-biologiska barn drabbas särskilt då de inte har något blodsband som knyter samman dem med familjen om DNA-analys görs i syfte för familjeåterförening. Deras intresse vill debattörerna, förutom Sverigedemokraterna, skydda genom att garantera dem en fortsatt trygg framtid i Sverige. En framtid som skall vara med deras familj och utan diskriminering.

Majoriteten av debattörerna kräver att kraven på styrkt identitet ses över eftersom den inte garanterar en familjeåterförening för dessa barn. Dessa debattörer menar att DNA-analys har underlättat familjeåterförening för asylsökande barn men det är ett problem att icke-biologiska barn inte omfattas. Principen om barnets bästa måste även garanteras icke-biologiska barn eftersom de är rättighetsbärare. McCormick menar att de universella rättigheterna är något som inte kan tas bort från rättighetsbäraren. Därför vore det fel att inte kunna garantera alla asylsökande barn en trygg framtid i Sverige tillsammans med sin familj.

Enligt McCormick vore det fel att garantera asylsökande barn med biologiska band till familjen rätten till återförening och samtidigt inte garantera denna rättighet till barn som inte har direkta blodsband till sin familj. Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Kristdemokraterna och NGO:s instämmer i detta.

De centrala begrepp som presenterats under kapitlet *Teoretiskt perspektiv och centrala begrepp* visar på samma problematik. En rättighetsbärare kan inte bli fråntagen en rättighet för att blodsbanden inte stämmer till 100 procent med sina familjemedlemmar. McCormick menar vidare att innehavet av rättigheter är att skydda sina egna eller andras intressen genom specifika normer och bestämmelser i samhället. Precis som de fyra andra debattörerna (ej Sverigedemokraterna) pekar på är det bra att DNA-analys har förenklat processen kring familjeåterförening för asylsökande barn. Sveriges normer och bestämmelser måste, precis som de fyra debattörerna kräver, ses över på ett sätt så de går att applicera på alla asylsökande barns rätt till familjeåterförening. Principen om barnets bästa och rätten till icke-diskriminering måste, enligt debattörerna och McCormicks teori, accepteras och praktiseras av svenska myndigheter mer än vad de gör idag.

Som den tidigare forskningen har visat respekteras och praktiseras inte

principen om barnets bästa när det kommer till barns asylprocesser. Den tidigare forskningen har fokuserat på principen om barnets bästa att bli hörd, rätten till hälsa och vård. Fokus har även gjorts kring vikten av att barnkonventionen bör implementeras i svensk lag. Precis som tidigare forskning och denna undersökning visar respekteras inte principen om barnets bästa trots utlänningslagens ändringar 2006 gav principen en mer befogad roll.

Även om principen har styrkts tydligare i utlänningslagen är detta inte en garanti för att principen i praktiken skall efterföljas. Detta beror framför allt på att det finns en bristande kunskap i principen om barnets bästa samt barns rättigheter beslut fatta i asylärenden rörande barn. Konsekvenserna av detta blir att principen inte tillfullo respekteras. Lundberg, Stern och Jörnruud lägger betoningen i att detta kan ha att göra med den diffusa förklaringen om principen kring barnets bästa i barnkonventionen. Trots detta finns det en tydlig förklaring i både föräldrabalken och utlänningslagen vilket borde resultera i att principen bör praktiseras bättre. Det som står klart kring principen om barnets bästa samt barns rättigheter i asylprocesser överlag är att kunskapsnivån hos handläggare är för låg. Om kunskapsnivån höjs hos handläggare kommer detta med stor sannolikhet resultera i att principen praktiseras bättre i alla fall där barn berörs. För denna uppsats räkning skulle det betyda att alla asylsökande barns rätt till familjeåterförening kommer att utredas under samma förutsättningar. Detta oberoende av ifall barnet är biologiskt eller icke-biologiskt. Av den tidigare forskningen att döma hade en ökad kunskapsnivå hos handläggare kring principen om barnets bästa och barns rättigheter fått en positiv effekt då barnet i asylprocessen respekterats som både individ och rättighetsbärare.

9. Diskussion & Slutsats

Jag har konstaterat genom en kritisk granskning av DNA-analysdebatten från riksdagspartier och relevanta NGO:s att rätten till familjeåterförening har underlättats efter Migrationsöverdomstolens vägledande dom den 18 januari 2012. Alla debattörerna förutom Sverigedemokraterna har haft ett tydligt barnrättsperspektiv i sina inlägg. Dock kvarstår faktum att alla asylsökande barn inte har rätt till familjeåterförening. Beslut som tagits efter den vägledande domen och nuvarande lagstiftning tar inte hänsyn till icke-biologiska barn. Detta gör att principen om barnets

bästa inte tillgodoses av aktuella myndigheter trots att principen finns i utlänningslagen och föräldrabalken, som redogjorts tidigare i uppsatsen.

Alla barn har rätt till en familj. Principen om barnets bästa bör därför tas på allvar när det handlar om asylsökande barns rätt till familjeåterförening. Principen om barnets bästa, i barnkonventionen, föräldrabalken och utlänningslagen definieras inte genom barnets härkomst utan enbart genom dess ålder. Denna uppsats har utgått från föräldrabalkens definition kap 6 (2006:458) och styrkts med utlänningslagen (UtlL 2005:716). Därmed utgör principen om barnets bästa även ett ställningstagande som också skall gälla för icke-biologiska barn. Många familjer utgör idag inte den klassiska kärnfamiljen och därmed består familjer inte enbart av biologiska barn.

Hur problematiseras då principen om barnets bästa i den svenska migrationspolitiska debatten när det kommer till familjeåterförening via DNA-analys för asylsökande barn? Enligt ovanstående kritiska granskning är svaret att principen uppmärksammas som en rättslig princip som skall se till barnets bästa i de situationer ett barn är närvarande. Undantaget är i Sverigedemokraternas riksdagsmotion. Även om principen om barnets bästa och barns rätt till familjeåterförening behandlas i debatten finns det problem. Myndigheter och politiker applicerar och praktiserar inte principen om barnets bästa tillräckligt då icke-biologiska barn inte berörs av DNA-analys för att påvisa biologiskt släktskap med familjen. Komplikationer som ges på grund av detta är att barn riskerar att inte få återförenas med sin familj då släktskap inte kan styrkas via biologiska tillvägagångssätt.

Problemet med att principen om barnets bästa inte efterföljs har även visats i kapitlet *Tidigare forskning*. Liksom i kapitlet *Tidigare forskning* och i denna uppsats undersökning är det tydligt att man i praktiken inte tillämpar principen om barnets bästa. Principen är lagstadgad och diskuteras gärna i olika typer av debattforum men när det väl kommer till att praktisera principen brister det hos många myndigheter. Inte minst gäller detta i asylprövningar för barn. I dessa fall är det även tydligt att det finns en stor okunskap kring barns rättigheter såsom de stadgas i nationell och internationell rätt. Okunskapen om barns rättigheter och principen om barnets bästa blir en direkt konsekvens av att det inte finns tillräckligt med utbildad personal som handläggare i barns asylärenden. Av den tidigare forskningen att döma som presenterats i uppsatsen kan denna okunskap om barns rättigheter förändras genom en implementering av barnkonventionen i svensk rätt.

Genom en implementering av barnkonventionen skulle automatiskt, enligt forskarna, kunskapsnivån om barns rättigheter öka. Jag är dock tveksam om en implementering faktiskt rent konkret skulle ändra situationen kring principen om barnets bästa och barns rättigheter. En implementering av barnkonventionen skulle förvisso vara bra. Det skulle innebära att barns rättigheter får en starkare grund att stå på i svensk lagstiftning. Rättigheterna skulle förhoppningsvis bli mer accepterade och respekterade. Problemet, som jag ser det, är att principen kring barnets bästa är redan lagstadgad i både svensk och internationell rätt. Några av dessa dokument har tidigare presenterats i uppsatsen, bland annat utlänningslagen och föräldrabalken. Även om principen om barnets bästa redan är lagstadgad visar både denna kritiska granskning samt tidigare forskning att principen i majoriteten av fallen inte efterföljs. Jag menar istället att man bör höja kunskapen om barns rättigheter hos relevant myndighetspersonal som handlägger i fall där barn finns representerade. Det borde vara obligatoriskt att tjänstemän vid myndigheter genomgår en utbildning i barns rättigheter och principen om barnets bästa då dessa personer sedan på juridiska grunder skall avgöra ett barns framtid.

Likaså tycker jag det är skrämmande att dagens politiker besitter en kunskapsnivå i mänskliga rättigheter, och i detta fall barns rättigheter, som är bristande. Detta kan ge oönskade och svåra konsekvenser för barn. Familjeåterförening genom DNA-analys är ett konkret exempel på hur barn kan fara illa av att beslut inte tagits med tillräcklig kunskap i barnrättsfrågor. DNA-analysen har visat sig vara både diskriminerande och bristande i barns rätt till familjeåterförening då icke-biologiska barn inte omfattas av DNA-analys. Detta på grund av att *biologiskt* släktskap inte kan styrkas. När inte alla asylsökande barn har rätt till samma metoder för att få återförenas med sin familj blir det tydligt att principen om barnets bästa inte efterföljs eller ens praktiseras. Familjer är idag inte alltid av *"kärnfamiljstypen - mamma, pappa, barn"*. Därför är det viktigt att politiker och myndigheter öppnar ögonen för att tillföra och praktisera metoder som kan tillämpas på alla barn istället för att exkludera vissa. Även icke-biologiska barn är rättighetsbärare och är i behov av en familj och den trygghet en familj ger. Speciellt om barnet kommer från omständigheter som har tvingat barnet till att söka asyl.

Migrationsöverdomstolens vägledande dom har legat till grund för att lyfta problematiken kring att alla asylsökande barn inte omfattas av DNA-analys i samband med familjeåterföreningsprocessen. I denna dom togs principen om barnets bästa i

beaktande då man ansåg det skadligt för flickan att skiljas från sin mor. Detta var ett stort steg i juridisk process kring beaktandet av principen om barnets bästa. Det är också tack vare denna dom som debatten kring DNA-analys har lyfts. Ett centralt begrepp för denna uppsats har varit "familj" och vars definition här har hämtats från Migrationsverkets ordlista. DNA-analys i samband med familjeåterförening tillämpas för att påvisa *biologiskt* släktskap. Detta är Migrationsverket tydlig med. Däremot är det intressant att definitionen av *familj* på Migrationsverkets hemsida inte innehåller ett enda ord som syftar på att familj skall baseras på biologiskt släktskap (definitionen sida 17). Det är förståeligt att en DNA-analys syftar på att styrka det *biologiska* släktskapet mellan familjemedlemmar. Att asylsökande å ena sidan kan definieras som familjemedlem utan biologiska band enligt Migrationsverket men å andra sidan måste styrka biologiska släktskap för att återförenas med sin familj visar på att familjeåterföreningsproceduren bör bygga på något mer än DNA-analys. Framför allt när det handlar om barn. DNA-analysen har dock en viktig funktion som gör att den är relevant i vissa avseenden. Analysen kan i vissa fall förhindra människohandel, vilket Sverigedemokraterna och Migrationsverket påvisar. Detta i sig är bra men det blir problematiskt när misstankar om kriminalitet ligger till grund i varje barns rätt till familjeåterförening. Där misstankar om brott förekommer blir DNA-analysen ett viktigt redskap. Dock blir DNA-analysen ett illegalt instrument i det avseende när det splittrat familjer på grund av att det inte finns biologiska släktband. Det är därför av största vikt att DNA-analysen kompletteras med en metod som kan ge icke-biologiska barn möjligheten och sin mänskliga rättighet att få återförenas med sin familj.

Uppsatsens syfte är att kritiskt granska den svenska migrationspolitiska debatten kring DNA-analys för asylsökande barns rätt till familjeåterförening i Sverige samt att se om den lagstiftade principen om barnets bästa efterföljs i familjeåterföreningsproceduren. Detta har genomförts och uppsatsen utgör mitt bidrag till forskningen. Det återstår nu för aktuella beslutsfattare att komma fram till en lösning på problemen kring familjeåterförening för asylsökande barn så att alla barn, oavsett biologiska eller icke-biologiska, har rätt till familjeåterförening. När detta görs kommer och principen om barnets bästa att följas i familjeåterföreningsproceduren.

Källförteckning

Rättsliga dokument

CRC – Convention on the Rights of the Child (FN:s Barnkonvention) (1989).

EKMR - Europeiska Unionens konvention angående skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheter (Europakonventionen) (1950).

Europeiska Unionens råd, Direktiv 2003/86/EG – Rätten till familjeåterförening, 22 september 2003.

Föräldrabalken (2006:458).

ICCPR – International Convention on Civil and Political Rights (Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter) (1966).

Migrationsöverdomstolens beslut angående målnummer; UM-10897-10, MIG 2012:1, den 18 januari 2012.

Ramöverenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna om migrationspolitik, ingått den 3 mars 2011.

Regeringsformen (1994:1219).

UDHR – Universal Declaration of Human Rights (FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna) (1948).

Utlänningslagen (UtlL2005:716).

Internetkällor

Henriksson, Emma (migrationspolitisk talesperson för Kristdemokraterna), *Alla familjer delar inte DNA*, debattartikel i Aftonbladets nätupplaga, publicerad 2012-05-07, <http://www.aftonbladet.se/debatt/debattammen/politik/article14788882.ab> senast besökt 2013-12-03.

Migrationsverket, statistik mellan januari – november 2013 på antal asylsökande, publicerat 2013-12-01
<http://www.migrationsverket.se/download/18.50598a0b1413c3d83461068/Inkomna+ans%C3%B6kningar+om+asyl+2013+-+Applications+for+asylum+received+2013.pdf> senast besökt 2013-12-10.

Migrationsverkets ordlista med begreppsförklaring, senast uppdaterad 2013-12-04
<http://www.migrationsverket.se/Ordforklarings.html> sökbokstav, "F" senast besökt; 2013-12-16.

Migrationsverket, *Krav för uppehållstillstånd*, senast uppdaterad 2013-11-29
<http://www.migrationsverket.se/info/5516.html> senast besökt 2013-12-16.

Migrationsverket, *Utlänningslagen*, publicerad 2013-12-03,
<http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyli-i-Sverige/Asylregler.html>
senast besökt 2014-01-02.

Myndighetsverket, Tobias Billströms skriftliga svar på frågan om familjesplittring vid utvisning, 11 maj 2011, <http://myndighetsverket.se/m/tobias-billstrom/2011/5/11/svar-pa-skriftliga-fragor/familjesplittring-vid-utvisning/72350/> senast besökt 2013-12-03.

Svea Hovrätt pressmeddelanden, publicerad 2012-01-18; <http://www.svea.se/Om-Sveriges-Domstolar/Pressrum/Nyheter-och-pressmeddelanden/Dom-fran-Migrationsoverdomstolen-DNA-analys-vags-in-i-mal-om-permanent-uppehallstillstand/> senast besökt 2013-12-06.

Nej till SD:s begäran att debattera flyktingbarn, *Svenska Dagbladet*, publicerad 11 april 2012, <http://blog.svd.se/politikdirekt/2012/04/nej-till-sds-begaran-att-debattera-flyktingbarn/> senast besökt 2013-12-03.

Historisk enighet om migration, *Svenska Dagbladet*, publicerat den 3 mars 2011, http://www.svd.se/nyheter/inrikes/historisk-enighet-om-migration_5980675.svd senast besökt 2013-12-19.

Sverigedemokraternas budgetförslag inför Riksdagsvalet 2014, <http://sverigedemokraterna.se/wp-content/uploads/2013/10/SD-Budgetmotion-2014.pdf> senast besökt 2013-12-03.

Svenska FN-förbundets lista över Sveriges ratificerade FN-konventioner, publicerad 15 september 2008, <http://www.fn.se/Documents/MR/Sverigeskonventioner.pdf> senast besökt 2013-12-28.

Svenska FN-förbundet, *Kort historia om de mänskliga rättigheterna*, publicerad 24 juni 2008, <http://www.fn.se/fn-info/vad-gor-fn/manskliga-rattigheter-och-demokrati/de-manskliga-rattigheternas-historia/> senast besökt 2013-12-28.

Sveriges Television, *Regeringen och miljöpartiet överens om flyktingpolitik för barn*, publicerad 2013-04-10 <http://www.svt.se/nyheter/sverige/regeringen-och-miljopartiet-overens-om-flyktingpolitik-for-barn> senast besökt 2013-12-19.

Sveriges domstolar, *Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna*, senast ändrad 2013-07-12 <http://www.domstol.se/Om-Sveriges-Domstolar/Domstolar-i-Europa/Europadomstolen/> senast besökt 2013-12-29.

Litteratur

Andersson E Hans, *International Conventions and the Regulation of Migrations: The Convention on the Rights of the Child and Sweden* i *International Journal of Children's Rights*, 2012, No 20, sidorna 122-140, Martinus Nijhoff publishers, 2012.

Bergström, Göran och Boréus, Kristina, *Textens mening och makt – metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 2011, andra upplagan, Studentlitteratur.

Eastmond, Marita och Ascher, Henry, *In the best interest of the child? The politics of vulnerability and negotiations for asylum in Sweden*, i *Journal of Ethnic and Migration studies*, September 2011, vol 37 Nr 8, sidorna 1185-1200.

Lång, David, och Johansson, Mikael (Sverigedemokraterna), *Obligatorisk DNA-test för asylsökande*, motion till riksdagen, 2012/13:Sf336, inlämnad den 4 oktober 2012.

Lundberg, Anna, *The best interests of child principle in Swedish asylum cases; The marginalization of children's rights*, i *Journal of Human Rights Practice*, 2011, Nr 1, sidorna 49-70 Oxford University Press.

McCormick, Neil *Legal Rights and Social Democracy – Essays in legal and political philosophy*, kapitel *Children's rights; A test case for theories and rights*, 1984, Oxford University Press.

Migrationsverket, *Rättsligt ställningstagande angående kraven på klarlagd identitet och pass i ärenden om uppehållstillstånd*, RCI07/2012 utgivet 2012-02-21.

Ottosson, Lisa och Lundberg, Anna, *People out of place? Advocates negotiations on children's participation in the asylum application process in Sweden*, i *International Journal of Law*, 6:e maj 2013, *Policy and Family*, 27 (2), Oxford University press.

Romson, Åsa (språkrör Miljöpartiet) med flera, *Drömmen om Sverige*, motion till riksdagen 2012/13:A393, inlämnad den 5:e oktober 2012.

Rädda Barnen, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, *Sociala missionen och Röda Korset i samarbetsrapporten, Familjeåterförening – En (o)möjlighet? Nulägesrapport 2013*, utgiven den 7:e november 2013.

Sandesjö, Håkan, *Barnrättsperspektivet i Asylprocessen*, 2013, Nordstedts Juridik, Stockholm.

Stern, Rebecca & Jörnruud, Martin, *Barnkonventionens status; En utvärdering av för- och nackdelar med Barnkonventionen som svensk lag*, UNICEF i samarbete med Raoul Wallenbergs institut för mänskliga rättigheter och humanitär rätt, 2011.

Stern, Rebecca, *The child's right to participation – reality or rhetoric?* 2006, Universitetstryckeriet, Uppsala Universitet.

Sjöstedt, Jonas (partiledare Vänsterpartiet) med flera, *Flykting- och migrationspolitik*, motion till riksdagen 2013/14:Sf220, inlämnad den 30:e september 2013.